

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Tekniikan ylempi AMK-tutkinto / Teknologiaosaamisen johtaminen

Jorma Kuikka

KÄYTÄNNÖN KOKEMUKSIA PELASTUSTOIMINNAN JOHTAMISHARJOITUKSIIN KEHITETTYÄ TAPAHTUMAEDITORISTA

Opinnäytetyö 2010

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Tekniikan ylempi AMK-tutkinto / Teknologiaosaamisen johtaminen

KUIKKA, JORMA

Käytännön kokemuksia pelastustoiminnan johtamisharjoitukseen kehitetystä tapahtumaeditorista

Opinnäytetyö

44 sivua + 8 liitesivua

Työn ohjaaja

Yliopettaja Simo Ollila

Toimeksiantaja

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos

Toukokuu 2010

Avainsanat

pelastustoiminnan johtaminen, tapahtumaeditori, viestintä

Suomessa on järjestetty eurooppalaisittain tarkasteltuna erinomaista pelastustoimen peruskoulutusta kaikkiin pelastusalan miehistö, alipäällystö ja päällystö tehtäviin jo useamman vuoden ajan. Alipäällystöön ja päällystöön kuuluvat henkilöt toimivat onnettomuustilanteissa pelastustoiminnan johtajina. Peruskoulutus antaa heille siihen erinomaiset edellytykset, mutta pelastustoiminnan johtamisen harjoittelua olisi syytä tehostaa ammattitaidon ylläpitämiseksi. Asiaa on perusteltu lähinnä taloudellisiin syihin vedoten, koska harjoitukseen osallistuminen tai niiden järjestäminen aiheuttaa kustannuksia. Lisäksi harjoituksia joudutaan järjestämään osin normaalityöajan ulkopuolella, jottei toimintavalmius pelastusasemilla heikkenisi harjoitusten aikana. Kustannuksia ja työajan menetystä aiheutuu myös siitä, että harjoituksia varten joudutaan matkustamaan joissain tapauksissa pitkiäkin matkoja.

Pelastustoiminnan johtaminen korostuu varsinkin suuronnettomuustilanteissa. Tehtävään hälytettyjen resurssien tehokas organisointi kohti yhteistä päämäärän edellyttää koulutusta ja käytännönläheisiä harjoituksia. Organisointiin liittyy oleellisesti teknisten apuvälineiden hyväksikäyttö. Viranomaisradioverkon päätelaitteiden ja puheryhmien käytön osaaminen on avainasemassa. Tällöin viestivälineestä tulee johtamisen apuväline, eikä sen rasite.

Edellä kuvatut seikat ovat herättäneet mielenkiinnon kehittää pelastustoiminnan harjoittelua siten, että harjoitukseen voidaan osallistua omilta asemapaikoilta käsin normaalityöaikana. Tämä edellyttää sellaisen apuvälineen kehittämistä, jonka avulla harjoitukseen osallistujat kykenevät eläytymään harjoitukseen oikean onnettomuustilanteen mukaisesti.

Tässä opinnäytetyössä analysoidaan pelastustoiminnan johtamisharjoitteluun kehitetyn tapahtumaeditorin toimivuutta. Sitä testattiin neljässä samansisältöisessä pelastustoiminnan johtamisharjoituksessa. Harjoituksista kerätyn palautteen avulla tapahtumaeditoria kehitetään edelleen, jotta sen avulla voidaan järjestää kustannustehokkaita pelastustoiminnan johtamisharjoituksia.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Master of Engineering – Degree Programme in Technology Administration

KUIKKA, JORMA

Practical experiences of using The Incidence Editor developed for the Rescue Services

Bachelor's Thesis

44 pages + 8 pages of appendices

Supervisor

Simo Ollila, Principal lecture

Commissioned by

Itä-Uusimaa Rescue Services

May 2010

Keywords

The Incidence Editor, Management of Rescue Operations, Communications

In Finland there has been arranged for several years' excellent basic education for rescue operations of all assignments. The officers operate as leaders at rescue operations. Basic education gives them great qualifications for leading, but the practical training to manage these operations should be optimized to maintain their expertise.

Economical reasons have been given as one major reason, because the participants taking part in these exercises, and even just arranging these exercises, cause extra costs. Also the exercises have to be arranged outside of working hours so that the operational capacity at the stations would not suffer. The fact that the participants have to travel sometimes even from far away, also creates extra costs and loss of working hours.

The management of rescue operations will be highlighted especially during big accidents. The effective organization of alerted resources towards a common goal requires education and hands-on exercises. This organization essentially uses technical tools. How to correctly use the Tetra Communication System is in a key position. Used in the right way it becomes a management utility and not a strain.

The above matters have raised interest to develop the practical training so that exercises can be arranged at the officers own fire stations and during working hours. This requires the development of such a training device that the participants in these exercises can empathize to a real accident situation.

This thesis analyzes the functionality of the incidence editor that has been developed for the management of rescue operations. It was tested in four coextensive rescue management exercises. With the feedback from these exercises the incidence editor will be further developed so that cost effective rescue management exercises can be arranged in the future.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	6
1.1	Opinnäytetyön tausta	7
1.2	Opinnäytetyön tavoite	8
2	PELASTUSTOIMINNAN JOHTAMISPROSESSI	10
3	TAPAHTUMAEDITORI JOHTAMISHARJOITUKSIIN	13
4	TAPAHTUMAEDITORIN TESTAUS JOHTO 2010 HARJOITUKSISSA	18
4.1	Harjoitusjärjestelyt	18
4.1.1	Harjoituskutsut	19
4.1.2	Suunnittelutyöryhmä	19
4.1.3	Hätäkeskusten rooli	20
4.2	Harjoitusten alkukoulutus	21
4.3	Harjoitusten käytännön toteutus	22
5	JOHTO 2010 HARJOITUKSISTA KERÄTTY PALAUTE	23
5.1	Suusanallinen palaute	23
5.2	Kirjallinen palaute	24
5.2.1	Positiivisia mielipiteitä	26
5.2.2	Negatiivisia mielipiteitä	27
5.2.3	Harjoitukseen liittyviä kehitys- ja muutosehdotuksia	28
5.2.4	Harjoitusten tuottamat uudet opit	30
5.2.5	Mielikuvat harjoituksista	31
5.2.6	Kirjallisen palautteen muita kommentteja	32
5.3	Sähköinen palaute	33
5.3.1	Harjoitusmallin soveltuvuus	35
5.3.2	Harjoitusten hyödyllisyys	36
5.3.3	Harjoitusten tekninen toteutus	37
6	JOHTOPÄÄTÖKSET TAPAHTUMAEDITORIN EDELLEEN KEHITTÄMISELLE	38

6.1	Muutokset tapahtumaeditorin toimintaan	38
6.2	Muutokset tapahtumaeditorin sisältöön	39
6.3	Muutokset VIRVE-viestintään	39
6.4	Muutokset harjoitusten yleisjärjestelyihin	40
6.5	Muut huomiot	41

LIITTEET

Liite 1. Kutsu JOHTO 2010 harjoitukseen osallistuville organisaatioille

Liite 2. Kutsu JOHTO 2010 harjoituksen tarkkailijoille

Liite 3. Tiedote hätäkeskuksille JOHTO 2010 harjoituksesta

Liite 4. JOHTO 2010 harjoituksen kirjallinen palautelomake

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön lähtökohtana on ollut henkilökohtainen mielenkiinto pelastustoiminnan johtamistoimintojen kehittämiseen ja käytännönläheisten harjoitusten järjestämiseen. Pelastuslaitoksissa palomiesten eli miehistön ammatillisen osaamisen ylläpitämiseen liittyvää koulutusta ja harjoituksia järjestetään pitkälti Sisäasiainministeriön antamien ohjeiden perusteella. Pelastussukellusohjeen (SM julkaisu 48/2007, 30.11.2009) perusteella savusukeltajille tulee järjestää vuosittain vähintään kolme harjoitusta, joista vähintään yhden tulee olla ns. kuumaharjoitus. Kemikaalisukeltajina toimiville on puolestaan järjestettävä vuosittain vähintään kaksi harjoitusta ja vesisukeltajille vähintään kymmenen harjoitusta.

Pelastustoiminnan johtamiseen liittyvää täydennys- ja ylläpitokoulutusta tai käytännönläheisiä harjoitusten järjestämistä ei ole ohjeistettu kenenkään toimesta. Lainsäädännössäkin puhutaan lähinnä vain suuronnettomuustilanteisiin liittyvistä suunnitelmista ja harjoitusten järjestämisvelvoitteesta. Alipäällystön ja päällystön ammatillisen osaamisen säilyminen ja edelleen kehittyminen on siten kunkin pelastuslaitoksen ja jokaisen oman henkilökohtaisen aktiivisuuden varassa. Alipäällystö- ja päällystötehtävissä työskentelevät henkilöt joutuvat toimimaan onnettomuustilanteissa pelastustoiminnan johtajina tai ainakin jollain kriisiorganisaation johtamistasolla. Näissä tehtävissä toimiminen vaatii jatkuvaa itsensä kehittämistä ja käytännönläheisiä harjoituksia. Tästä syystä on perusteltua kehittää ratkaisuja, joiden avulla alipäällystölle ja päällystölle voidaan järjestää käytännönläheisiä harjoituksia, joissa päästää harjoittelemaan mahdollisimman todentuntuisissa olosuhteissa todellisen pelastusorganisaation kanssa.

Nykypäivään kuuluu jatkuva muutos ja uusien asioiden oppiminen. Organisaatioiden on kyettävä löytämään ja ennen kaikkea ylläpitämään omat perustehtävänsä. Juuti ja Vuorela (2002, 8) toteavat kirjassaan, että organisaation toiminnan muodostaa tietoisuus omasta perustehtävästä. Se on vieläpä pyrittävä toteuttamaan paremmin kuin kukaan muu. Mikäli organisaatio ei tiedosta omaa perustehtävänsä, on se suurissa vaikeuksissa. Pelastustoimessa tämä tarkoittaa sitä, että pelastuslaitosten on pyrittävä kehittämään ja parantamaan omaa onnettomuustilanteen aikaista toimintaansa, koska se on yksi sen perustehtävistä. Pelastustoimen strategiassa 2015 on todettu, että pelastustoimen on muuttuvissa olosuhteissa kyettävä hoitamaan tehtävänsä tehokkaasti ja ta-

loudellisesti. Kriittiseksi menestystekijäksi mainitaan, että pelastuslaitoksen henkilöstö on osaavaa, motivoitunutta ja halukas itsensä kehittämiseen. (Pelastustoimen strategia 2015.)

Jatkuva uudistuminen tarkoittaa sitä, että uusiin mahdollisuuksiin tartutaan eikä mahdollisuutta jätetä käyttämättä. Juuti & Vuorelan (2006, 8-9) mukaan vain ne pärjäävät, jotka kykenevät koko ajan uudistumaan ja kehittämään toimintojaan. Myös organisaation maine ja sen tuottama mielikuva on samalla sen mitta. Sydänmaanlakka (2002, 140) on puolestaan todennut, että osaamisen johtamisesta on tullut eräs organisaation menestystekijöistä. Ruohotien (2000, 104) mielestä osaamisen kehittäminen perustuu tarpeiden, osaamisaukkojen, syvällisen ymmärtämisen ja tulevaisuuden uhkien ja mahdollisuuksien oivaltamiseen. Niiden tulee olla linjassa asetettujen tavoitteiden kanssa.

Pelastuslaitosten tulee arvioida kriittisesti, kuinka pelastustoiminnan johtajina toimivien henkilöiden ammattitaitoa ylläpidetään ja kehitetään. Nykypäivään kuuluu jatkuva itsensä kehittäminen ja pelastuslaitos voi tukea tätä asiaa toimimalla esimerkiksi oppivan organisaation tavoin. Hätösen (2000, 11) mukaan oppivassa organisaatiossa tietotaitoa levitetään kaikkialle organisaatioon ja omaa työtä kehitetään yhteistyössä muiden kanssa sekä kyseenalaistetaan organisaation ja siellä toimivien henkilöiden toimintatapoja. Lisäksi oppivassa organisaatiossa on oivallettu, että työ on oppimisympäristö, jossa opitaan omista, asiakkaiden ja muiden kokemuksista.

1.1 Opinnäytetyön tausta

Perinteisesti pelastustoiminnan johtamisharjoituksia on järjestetty pelastuslaitoksilla niin sanottuina karttajarjoituksina. Niissä kaikki harjoitukseen osallistuvat ovat koontuneet yhteiseen tilaan, jossa ensin on annettu pelastustoiminnan johtamiseen liittyvää teoriakoulutusta ja jota on seurannut käytännön harjoitusta kuvaava karttajarjoitus. Tämänkaltaisissa harjoituksissa on päästy harjoittelemaan lähinnä vain viestiliikenteen sujuvuutta. Onnettomuusskenaarion kuvaaminen ja tilanteen kehittyminen on jäänyt yleensä harjoitukseen osallistuvien mielikuvituksen varaan. Harjoituksen kohde ei myöskään ole voitu kuvata riittävästi ilman, että harjoittelijat olisi viety fyysisesti itse kohteeseen. Tämänkaltaiset perinteisesti toteutetut karttajarjoitukset aiheuttavat merkittäviä taloudellisia panostuksia, koska harjoitusten aikana pelastuslaitosten toimintavalmiuden tulee säilyä normaalina. Toimintavalmiutta joudutaan ylläpitämään

erityisjärjestelyin kuten esimerkiksi ylitöinä, joka tunnetusti aiheuttaa kustannuksia. Perinteisiin karttajarjoituksiin osallistumien vie kaikilta myös runsaasti työaika, varsinkin silloin, jos harjoituspaikkakunnalle joudutaan matkustamaan pitkän matkan takaa. Alueellisten pelastuslaitosten perustamisen johdosta työhön liittyvää matkustamista riittää jo pelkästään erilaisten kokousten johdosta. Tästä syystä olisi merkittävää, että pelastustoiminnan johtamisharjoituksiin voitaisiin osallistua omilta työpisteiltään käsin, eikä se aiheuttaisi toimintavalmiuden heikennystä ja sitä kautta kustannuksia.

Edellä todetuista syistä johtuen ryhdyin keväällä 2009 pohtimaan sitä, kuinka edellä todettuihin ongelmiin saataisiin kehitettyä ratkaisuja. Osallistuin tuolloin itse Espoossa Pelastusopiston järjestämään kaksipäiväiseen pelastustoiminnan johtamiskoulutukseen. Tilaisuuteen oli kokoontunut osallistujia neljästä eri pelastuslaitoksesta ja työaika matkustamiseen käytettiin merkittäviä määriä. Pohdinnan tuloksena syntyi Microsoft Officen PowerPoint-esitykseen sisälle kasattu aineisto. Se ajastettiin kuvaamaan todellista ajoaika onnettomuuskohteeseen ja jossa oli mm. valokuvia harjoituskohteesta. Pohdin pitkään mitä nimitystä PowerPoint-esityksistä voitaisiin käyttää, mutten sitä itse keksinyt. Pelastusopistolla vanhempana opettajana työskentelevä Jari Nieminen on pohtinut paljon simulaatio-opetukseen ja simulaattoreihin liittyvää koulutusta. Hänen mielestään kehittämäni PowerPoint-esitykset ovat eräänlaisia tapahtumaeditoreja, koska niiden sisältävän informaation avulla pelastustoiminnan johtamisprosessi voidaan toteuttaa harjoituksissa.

1.2 Opinnäytetyön tavoite

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa tietoa siitä, miten uutta tapahtumaeditoria sekä sen ympärillä olevia harjoitusjärjestelyitä tulee muuttaa, jotta ne soveltuvat entistä paremmin pelastustoiminnan johtamistoiminnan harjoitteluun. Apuna tässä työssä käytetään pelastustoiminnan johtamisharjoituksia (JOHTO 2010) sekä niistä kerättyjä palautteita.

Tässä opinnäytetyössä ei pyritä tuottamaan täysin uutta tietoa, vaan pyrittiin etsimään pelastustoiminnan johtamistoimintaan liittyviä tarpeita, jotka tulee huomioida joko tapahtumaeditorissa tai harjoitusjärjestelyissä. Vilkan (2005, 23) mukaan työelämässä on hyötyä varsinkin sellaisesta tutkimuksesta ja tuloksista, joiden avulla voidaan kuvata tiedon uudenlaista käyttöä tai tiedon uudenlaista yhdistelyä. Lampikoski ja Em-

den (1999, 23) ovat puolestaan todenneet, että innovatiivisuus on johtamistaito, jota tarvitaan saattamaan muutos alulle, sysäykseen kohti innovatiivisia tavoitteita sekä toimeenpanon varmistamiseen. Innovaatiot voivat heidän mielestään siten olla asteittaisia parannuksia, joiden kohdalla ei ole tarvetta vaihtaa perustana olevia sääntöjä tai periaatteita.

Myös pelastuslaitosten tulee arvioida kuinka se hyödyntää henkilöstönsä voimavaroja ja heidän luovuuttaan pelastustoiminnan johtamiskoulutusten ja -harjoitusten järjestämisessä. Juuti ja Vuorela (2006, 57) toteavat, että ihmisillä on runsaasti voimavaroja ja varsinkin luova kapasiteetti on ääretön. Pelastuslaitokset tarvitsevat osaamista ja luovuus on yksi keino sen kehittämisessä. Tässä yhteydessä on todettava, että työnantajani Itä-Uudenmaan pelastuslaitos on oivaltanut tämän asian, koska se tarjosi täyden tukensa tämän opinnäytetyön taustalla olevan harjoitusmallin kehittämiseen työaikana.

Tapahtumaeditorin seuraavaa kehitysversiota on tarkoitus testata seuraavan kerran vuoden 2011 aikana järjestettävässä suuronnettomuusharjoituksessa. Tuolloin mukaan kutsuttanee Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen lisäksi Helsingin- ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitokset. Harjoituskohteena tulee tuolloin toimimaan Kilpilahden teollisuuslaitosalue, jonne oikeassa onnettomuustilanteessa jouduttaa mahdollisesti kutsumaan resursseja edellä mainituista pääkaupunkiseudun pelastuslaitoksista.

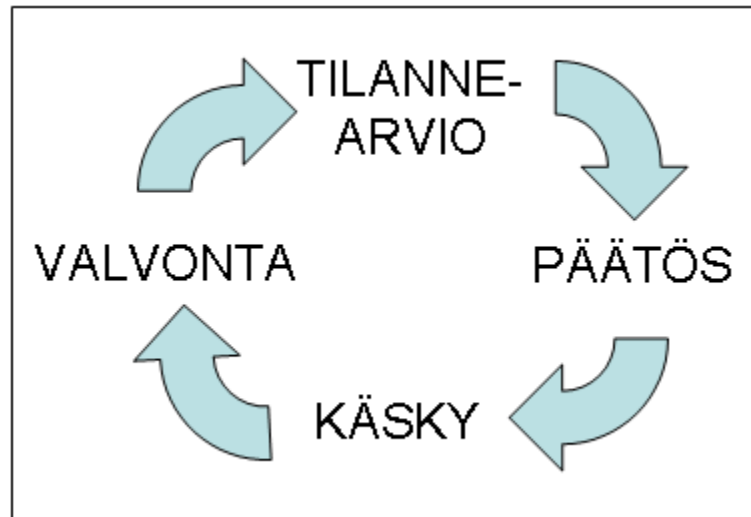
2 PELASTUSTOIMINNAN JOHTAMISPROSESSI

Pelastustoiminnan johtamisen harjoituksissa on pyrittävä simuloimaan mahdollisimman totuudenmukaisesti oikeaan onnettomuustilanteeseen liittyviä asioita koko harjoituksen ajan. Harjoitusten pyrkimyksenä on kouluttaa tietty mentaalinen toimintamalli eli skeema opitusta. Pää tavoitteena tulee olla, että toimintamallia voidaan soveltaa käytännön onnettomuustilanteissa. Tämä edellyttää, että harjoituskohteeseen laadittu onnettomuusskenaario on todentuntuinen harjoituksessa muodostettavan pelastusorganisaation kanssa. Harjoitusten tulee olla rakennettuja myös ajallisesti siten, että ne kuvaavat todellista onnettomuuskohteen tavoittamisaikaa. Tuolloin opitaan konkreettisesti mitä asioita voidaan tehdä matkanaikana ja miten paljon jää aikaa pelastusorganisaation muodostamiseen kohteessa.

Johtamisella tarkoitetaan johtajan tekemiä toimenpiteitä, joiden avulla hän saa johtamansa organisaation ja sen jäsenet toimimaan halutun päämäärään mukaisesti. Pelastustoiminnan johtajan tulee kyetä hallitsemaan onnettomuustilanteeseen hälytettyä organisaatiota sekä tarvittaessa kyettävä muuttamaan organisaation rakennetta tai kokoonpanoa. (Saukonoja 1999, 5.)

Pelastustustoiminnan johtaminen perustuu hyvin pitkälle autoritaariseen linjajohtamiseen. Se tarkoittaa sitä, että kiireellisiä toimenpiteitä vaativassa onnettomuustilanteessa ei ole aikaa keskustella ja kyseenalaistaa johtajan antamia käskyjä, vaan toimitaan niiden mukaisesti. Pelastustoiminnan johtajalla tulee siten olla selkeästi perillä kriisiorganisaation perustamiseen ja sen johtamiseen liittyvät asiat, joita ovat muun muassa organisointitaidot, asioiden johtamistaidot ja ihmisten johtamistaidot (Saukonoja 1999, 5-7).

Saukonoja (1999,6) mukaan pelastustoiminnan pelkistettyyn johtamisprosessiin kuuluu nopeasti laadittu tilannearvio ja siitä tehtävä päätös toiminnan suunnasta. Niitä seuraa toteuttamiskelpoinen käsky ja sen valvonta. Tämän jälkeen johtamisprosessi käynnistyy uudelleen aina siihen saakka, kunnes onnettomuustilanne saadaan vakiinutettua.

Kaavio 1: Pelastustoiminnan johtamisen johtamisprosessi (Saukonoja 1999,6)

Käytännössä pelastustoiminnan johtamisprosessi käynnistyy välittömästi hätäkeskuk-
sen tekemän hälytyksen jälkeen ja sisältää mm. seuraavia asioita:

- Onnettomuuteen liittyvien lisätietojen tiedustelu hätäkeskuksesta
- Onnettomuustilanteeseen hälytettyjen resurssien riittävyys (laatu ja määrä) sekä tarvittavat lisähälytykset tai peruutukset
- Onnettomuuden vakavuuden arviointi (päivittäinen onnettomuus vai suuronnettomuus)
- Onnettomuuden vaikuttavuuden arviointi (esim. edellyttääkö tilanne väestön varoittamista väestöhälyttimillä ja viranomaistiedotteilla)
- Käytössä olevien resurssien organisointi onnettomuuspaikalle (mm. tulokynnyksen määrittely, käytettävät VIRVE-puheryhmät, vastualueet ja niiden johtajat sekä tarvittava suojaustaso)
- Tarvittavien asiantuntijoiden saatavuus
- Varautuminen päällekkäisiin tehtäviin (vapaavuorohälytykset, paloasemien varikkovalmiudet ja valmiussiirrot)

- Onnettomuudesta tiedottamisen tarve ja sen muoto (jatkotiedote, mediatiedote tai tiedotustilaisuus)

Pelastustoiminnan johtamisen harjoittelussa on kiinnitettävä huomiota siihen, että johtamisprosessia voidaan harjoitella riittävän tehokkaasti. Tämä asettaa haasteita varsinkin käskyn valvontaan sekä uuden tilannearvion laadinnalle. Tästä syystä kaikilla organisaation johtamistasoilla olevilla tulee olla käytössään sellainen tilannekuva harjoituskenaariosta, joka pakottaa pelastustoiminnan johtajan jatkuvaan johtamisprosessiin. Parhaaseen lopputulokseen päästään, mikäli tilannekuvaa voidaan muokata tehtyjen toimenpiteiden perusteella. Tämä kuvaa parhaiten oikeaa onnettomuustilannetta.

Pelastustoiminnan johtajan rooli korostuu mitä vaativimmasta onnettomuustilanteesta on kysymys ja mitä useimpia viranomaisia tai toimialoja pelastustoimintaan osallistuu. Pelastuslain 3 § (PeL 13.6.2003/468) mukaan pelastusviranomaisen tulee yhteensovit-taa eri viranomaisten ja pelastustoimeen osallistuvien muiden tahojen toimintaa. Käytännössä tätä veloitetta ei ole vielä toteutettu täysimääräisesti, vaikka työtä sen eteen tehdään päivittäin kaikissa pelastuslaitoksissa. Yhteensovittaminen vaatii mm. koulutusten ja harjoitusten järjestämistä, mutta soveltuvia työkaluja niiden järjestämiseen ei aikaisemmin ole ollut käytettävissä. Tulevaisuudessa kaikki merkittävät pelastustoimintaan osallistuvat viranomaiset (poliisi, rajavartiolaitos ja terveystoimi) tulevat käyttämään samansisältöisiä kenttäjohtamisohjelmistoja. Tämä tulee ottaa huomioon johtamisharjoitusten suunnittelussa.

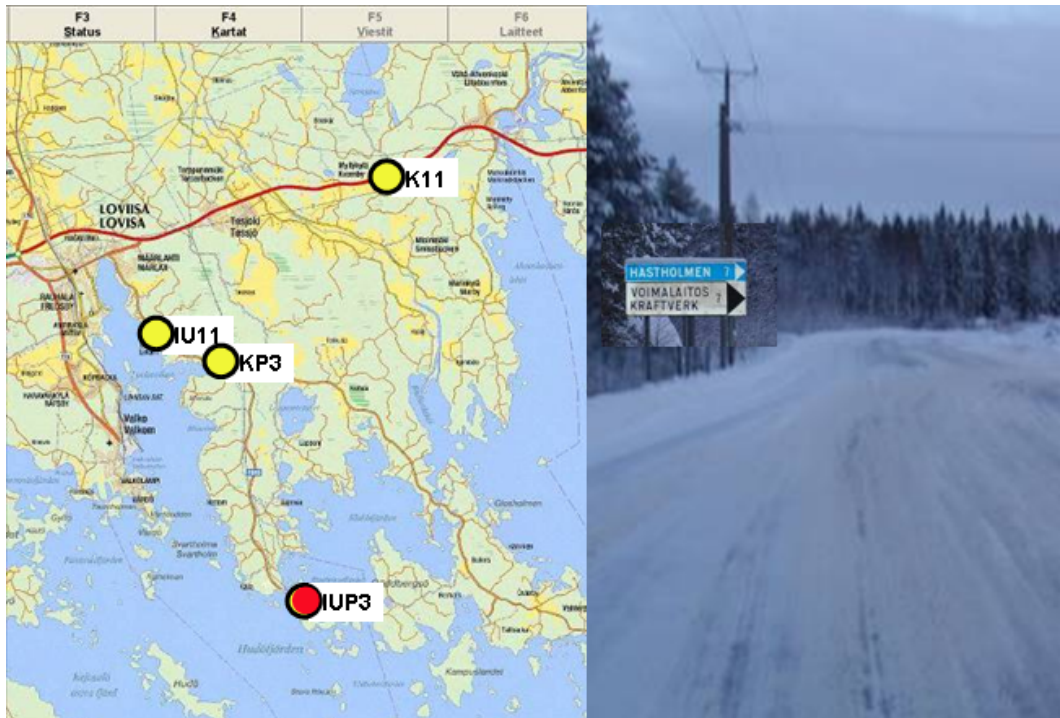
Pelastustoiminnan johtaminen korostuu ennen kaikkea suuronnettomuustilanteissa. Valtioneuvoston antamassa asetuksessa pelastustoimessa (VaA 4.9.2003/787 2 §) todetaan, että alueen pelastustoimen tulee järjestää suuronnettomuusharjoituksia. Niitä on järjestetty pelastuslaitoksissa lähinnä aikaisempien lääninhallitusten ja nykyisten aluehallintovirastojen toimesta. Suuronnettomuusharjoitukset on toteutettu yleensä perinteisten karttajarjoitusten mukaisesti, jolloin niissä on esiintynyt tämän opinnäytetyön alussa kerrottuja ongelmia, jolloin harjoitukset eivät ole olleet osallistujille mielekkäitä. Jotta suuronnettomuusharjoituksista saataisiin paras mahdollinen hyöty, harjoitusten tulee olla käytännön läheisiä ja teknisiltä ratkaisuiltaan sellaisia, että ne palvelevat todellista onnettomuustilanteen johtamista ja resurssien tehokasta hyödyntä-mistä.

3 TAPAHTUMAEDITORI JOHTAMISHARJOITUKSIIN

Pelastustoiminnan johtamisharjoitukset on yleisesti toteutettu niin sanottuina karttaharjoituksina ja harvemmin niin, että harjoituskohteeseen on siirretty fyysisiä resursseja kuten henkilöstöä tai ajoneuvoja. Tämänkaltaisesti toteutetut harjoitukset ovat aiheuttaneet taloudellisia kustannuksia ja mahdollisesti toimintavalmiuden heikentymistä joillain pelastusasemilla. Merkittävä tekijä näissä harjoituksissa on ollut, että harjoituksen osallistujat ovat joutuneet käyttämään omaa mielikuvitustaan onnettomuustilanteen vakavuuden ja sen edellyttämien toimenpiteiden suhteen. Useissa tapauksissa lähes jokaisella harjoitukseen osallistujalla on ollut erilainen mielikuva harjoituksessa kuvatusta tilanteesta. Tämä on johtanut siihen, että harjoituksessa tehdyt toimenpiteet eivät välttämättä ole jääneet malliksi oikeaa onnettomuustilannetta varten.

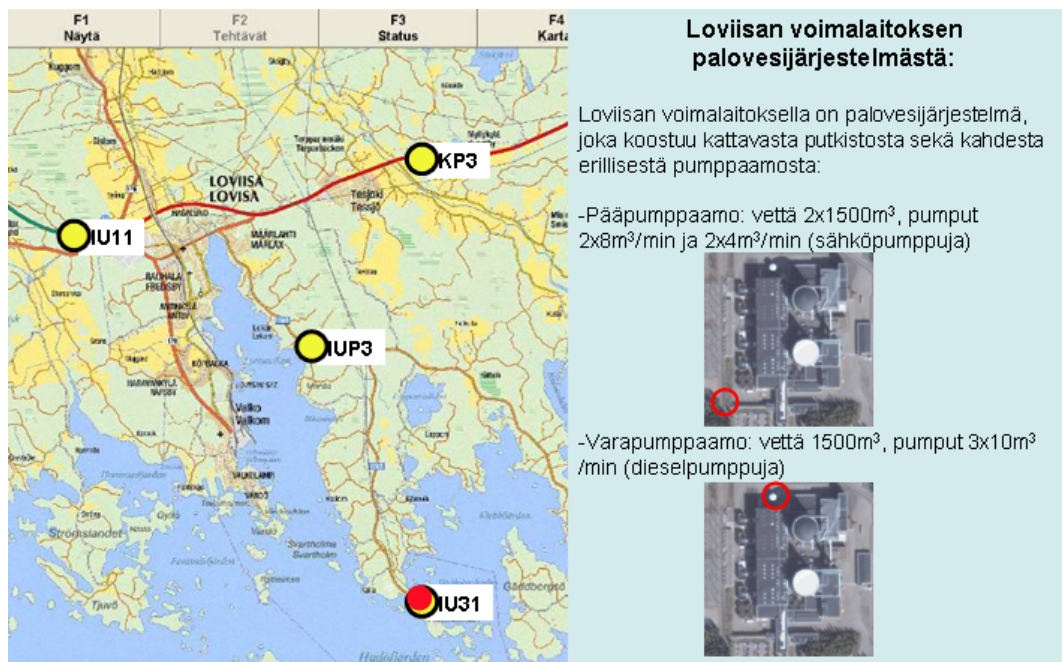
Edellä kuvatusta syystä pelastustoiminnan johtamisen harjoitteluun tarvittiin työkalua eli tapahtumaeditoria, joka kuvaisi mahdollisimman totuudenmukaisesti oikeaan onnettomuustilanteeseen liittyviä asioita kuten viranomaisradioverkon (VIRVE) viestintää, tehtävään osallistuvien resurssien organisointia, tilannekuvan siirtäminen eri johtamistasoilta ja johtamisprosessin jatkuvuutta. Tapahtumaeditorin tulisi olla mahdollisimman yksinkertainen niin sen rakentajalle kuin myös sen käyttäjille, koska pelastuslaitosten henkilökunnan keskuudessa on suurta hajontaa tietoteknisissä valmiuksissa. Lisäksi tapahtumaeditoria tulisi pystyä käyttämään itsenäisesti omalta työpisteeltä käsin ilman, että pelastustoimen toimintavalmius heikkenisi millään pelastusasemalla tai että harjoitukseen osallistuminen aiheuttaisi ylimääräisiä taloudellisia kustannuksia.

Toivottu tapahtumaeditori alkoi rakentua PowerPoint-esitykseksi, koska sen dioja voidaan ajastaa kuvaamaan onnettomuuskohteeseen kuluva ajoaika. Tämä ominaisuus antaa harjoitukseen osallistuville henkilöille todellisen käsityksen siitä, missä ajassa onnettomuuspaikalle saadaan eri asemapaikoilla olevia ajoneuvo- ja henkilöresursseja. Tapahtumaeditoriin lisättiin pelastustoiminnan kenttäjohtamisohjelmiston (PEKE) näkymä kuvaamaan erilaisia karttoja sekä tehtävään osallistuvien yksiköiden reaaliaikaista paikkatietoa. Mukaan lisättiin valokuvia risteyksistä ja niissä olevista opasteista. Tämän pyrkimyksenä oli optimaalisen ajoreitin kouluttaminen harjoituksiin osallistuville henkilöille.

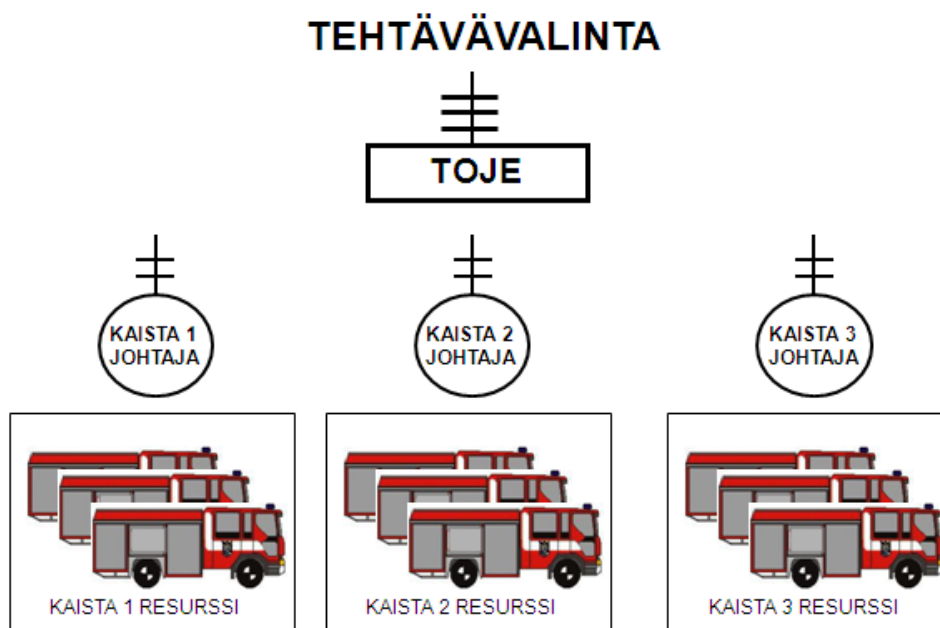
Kuva 1: Tapahtumaeditorin karttanäkymä yksöiden sijaintitiedolla ja valokuva kohteen lähellä olevasta risteyksen tieopasteesta

Tapahtumaeditorin yksi toivottu ominaisuus oli, että sen avulla voidaan jakaa informaatiota tai koulutusta kuvitteellisen ajomatkan aikana mm. VIRVE-puheryhmistä ja harjoitukseen osallistuvista resursseista tai organisaatioista sekä harjoituskohteesta. Informaation ja koulutuksen määrässä tulee kuitenkin huomioida kuvitteellisen ajoajan pituus. Lyhyessä ajassa niiden lisääminen tapahtumaeditoriin ei ole tarkoituksenmukaista, koska harjoituksen aikana radioliikenteen määrä on yhtä vilkasta kuin oikeassa onnettomuustilanteessa.

Kuva 2: Tapahtumaeditorin karttanäkymä yksiköiden sijaintitiedolla ja koulutusmateriaalia harjoituskohteesta

Tapahtumaeditorit ajastettiin toimimaan siis siten, että ne toimivat itsenäisesti harjoituskohteeseen saakka. Sen jälkeen piti miettiä keinoja, joilla eri johtamistasoilla työskentelevät saadaan ohjattu eri näkymien pariin. Tämä on ehdoton vaatimus, jotta pelastusorganisaatiossa toimivat eri tasojen johtajat pääsevät harjoittelemaan tilannekuvan välittämistä. Tämä ratkaistiin siten, että harjoituskohteeseen saavuttuaan harjoitukseen osallistujat tiedustelevat pelastustoiminnan johtajalta sijoituspaikkaansa pelastusorganisaatiossa. Tilanne on yhtenevä oikean onnettomuustilanteen kanssa. Tapahtumaeditorin tehtävävalinnasta harjoitukseen osallistujat valitsevat sijoituspaikkansa pelastusorganisaatiossa, jonka jälkeen päästään käsiksi ainoastaan oman johtamistason näkyymiin. Tehtävävalinnassa hyödynnetään tapahtumaeditorin sisäistä hyperlinkki-toimintoa. Kaikkien johtamistasojen näkymät ovat siten samassa esityksessä, jolloin pelastustoiminnan johtaja voi vaihtaa harjoituksessa mukana olevan henkilön sijoitusta pelastusorganisaation sisällä kesken harjoituksen. Myös tämä ominaisuus kuvaa todellista onnettomuustilannetta.

Kuva 3: Tapahtumaeditorin tehtävävalinta

Tehtävävalinnan jälkeen harjoitukseen osallistujien tulee päästä liikkumaan eri johtamistasoilla olevien näkymien välillä. Sitä varten tapahtumaeditoriin laadittiin sisäisiin hyperlinkkeihin perustuvat navigointipainikkeet. Niitä klikkaamalla pääsee näkemään sen johtamistason mukaisia valokuvia, pohjapiirroksia ja karttoja harjoituskohteesta tai sen ympäristöstä, johon on määrätty. Kaiken tapahtumaeditorista löytyvän materiaalin tulisi kuvata todellisessa onnettomuustilanteessa saatavilla olevia asioita. Materiaalin liiallisuus antaa harjoitukseen osallistujalle väärän kuvan käytettävissä olevista asioista. Liian vähäinen materiaali voi vaikeuttaa harjoituskohteen hahmottamisessa varsinkin, mikäli harjoitukseen osallistuja ei ole käynyt siellä aikaisemmin.

NAVIGOINTINÄPPÄIMET KAISTA 1 - RESURSSI						
(KLIKKAA HIIRELLÄ TOIVOMAASI KOHDETTA)						
Kartat ja kaaviot:				Pohjapiirroksia:	Kohdenäkymiä (kuvina):	
PEKE-KARTTA	OPAS-KARTTA	Xx	VASTUUALUEJAKO	1.KERROS	SISÄKUVA	SISÄÄNKÄYNTI
			HÄLYTETYT YKSİKÖT	KELLARI	LÄMPÖKAMERA	ULKOKUVA
LOPETA HARJOITUS	PALUU TEHTÄVÄ-VALINTAAN		VIESTIKAAVIO	Kaistan viestintä ja tehtävä:		ILMAKUVA
			XX	KAISTA 1		XX

Kuva 4: Tapahtumaeditorin navigointinäppäimet

Eri näkymiä ja tilannekuvan muodostamista varten harjoituskohteesta tulee ottaa useita valokuvia useasta eri kohtaa ja usealta eri suunnalta. Erilaisten simulaatio-ohjelmistojen avulla valokuviiin voidaan lisätä savua ja liekkejä, jolloin ne kuvaavat paremmin esimerkiksi harjoituskohteeseen kuvattua tulipaloa. Esimerkiksi Emergency Services Interactive Systems (ESIS) tarjoaa internetistä ilmaiseksi ladattavan simulaatio-ohjelmiston (Simulator 6), jonka avulla valokuviiin voidaan liittää jopa animaatioita erilaisista tulipaloista.

Kuva 5: ESIS:n Simulator 6 ohjelmistolla laadittu näkymä omakotitalopalos-

Merkittävin tapahtumaeditorin tarjoama etu perinteiseen karttajarjoituksiin on dynaamisen onnettomuustilanteen kuvaaminen valokuvien ja animaatioiden avulla. Se vähentää harjoitukseen osallistujien oman mielikuvituksen käyttöä, koska tapahtumaeditori voidaan ajastaa etukäteen näyttämään erilaisia valokuvia onnettomuuskohteesta. Myös valokuvien sisäiset animaatiot voidaan tarvittaessa ajastaa halutulla tavalla. Näin harjoituksen kesto ja onnettomuustilanteen kehittymisensuunta voidaan varmentaa toivottuun suuntaan.

4 TAPAHTUMAEDITORIN TESTAUS JOHTO 2010 HARJOITUKSISSA

Pelastustoiminnan johtamisharjoituksiin kehitetyn tapahtumaeditorin lisäkehittäminen edellytti sen testaamista käytännön harjoitustilanteessa. Sitä päätettiin testata yhteistyössä Itä-Uudenmaan ja Kymenlaakson pelastuslaitosten kanssa sovitussa pelastustoiminnan johtamisharjoituksissa, joista käytettiin nimitystä JOHTO 2010 ja jotka pidettiin 15.–18.2.2010. Harjoitukset sovittiin pidettävän samansisältöisinä kaikkina neljänä päivänä. Näin varmistuttiin kaikkien neljän työvuorojen osallistuminen samaan harjoitukseen. Harjoituskohteeksi valittiin Loviisan voimalaitos, josta Itä-Uudenmaan pelastuslaitos on yhdessä Loviisan voimalaitoksen suojeluorganisaation kanssa tarjonnut koulutusta muutaman vuoden ajan Kymenlaakson pelastuslaitokselle. Koulutusta ei kuitenkaan pystytty aikaisemmin toteuttamaan, koska osapuolet vetosivat milloin aikataulukiiireisiin ja milloin koulutusten aiheuttamiin kustannuksiin. Tapahtumaeditorin testaus oli siten erinomainen mahdollisuus antaa samassa yhteydessä Kymenlaakson pelastuslaitoksen henkilöstölle koulutusta Loviisan voimalaitokseen liittyvissä asioissa.

4.1 Harjoitusjärjestelyt

JOHTO 2010 harjoituksissa käytetty tapahtumaeditori sisälsi luvussa kolme mainittuja asioista. Sen ja JOHTO 2010 harjoitusten edellyttämiä asioita valmisteltiin yhteensä noin neljän kuukauden ajan. Kaikki tarvittavat asiat tehtiin muiden virkatöiden ohella, joten on lähes mahdotonta sanoa, kuinka paljon aikaa käytettiin tapahtumaeditorien laadintaan ja varsinaisten JOHTO 2010 harjoitusjärjestelyihin. Eniten aikaa kului tapahtumaeditorien sisällön ja käytettävyyteen liittyvien asioiden pohdintaan. Myös tapahtumaeditorin sisältämien valokuvien ottamiseen ja niiden käsittelyyn kului runsaasti aikaa varsinkin, kun muutamia valokuvia jouduttiin ottamaan uudelleen. Kun tapahtumaeditori sisällöltään ja toimivuudeltaan oli valmis, siitä voitiin laatia toisella johtamistasolla toimivalle henkilölle oma yksilöllinen esitys noin tunnissa. Uuden vastaavan harjoituksen valmisteluun kuluisi arviolta muutama työpäivä. Tämä sillä edellytyksellä, että tyydyttäisiin käyttämään samaa tapahtumaeditoria ja vaihdettaisiin siihen vain valokuvat ja karttanäkymät sekä koulutusmateriaali toisesta harjoituskohteesta.

4.1.1 Harjoituskutsut

Kutsu JOHTO 2010 harjoituksista lähetettiin (liite 1) 29.10.2009 sähköpostilla Kymenlaakson pelastuslaitokselle ja Loviisan voimalaitokselle sekä Itä- ja Keski-Uudenmaan hätäkeskukselle. Kaikki harjoitukseen kutsutut organisaatiot vastasivat kutsuun myöntävästi. Samalla he nimesivät organisaationsa edustajan harjoitusten suunnittelutyöryhmään. Tapahtumaeditori ja sen avulla toteutettavat harjoitukset herättivät jo valmisteluvaiheessa kiinnostusta myös muissa organisaatioissa. Sen johdosta 22.1.2010 lähetettiin kutsu (liite 2) Itä-Uudenmaan - ja Satakunnan poliisilaitoksille sekä Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle saapua tarkkailemaan JOHTO 2010 harjoituksia sekä arvioimaan tapahtumaeditorin soveltuvuutta pelastustoiminnan johtamis-harjoitteluun.

4.1.2 Suunnittelutyöryhmä

Jokainen harjoitukseen osallistuva organisaatio nimesi edustajan JOHTO 2010 harjoituksen suunnittelutyöryhmään. Heidän lisäksi mukaan kutsuttiin myös Säteilyturvakeskuksen edustaja, koska heidän tehtävänä on mm. valvoa ydinvoimalaitosalueella pidettävien valmiusharjoitusten määrää ja laatua.

JOHTO 2010 harjoitusten suunnittelutyöryhmän jäsenet ja heidän tehtävänsä:

- Jorma Kuikka, paloinsinööri Itä-Uudenmaan pelastuslaitos, tapahtumaeditorin rakentaja ja harjoitusten johtaja
- Vesa Leinonen, viestipäällikkö Kymenlaakson pelastuslaitos, tapahtumaeditorin animaatiovastaava
- Petri Tonteri, suojelumestari Loviisan voimalaitos, kohdevastaava
- Pasi Vastamäki, asiantuntija Itä- ja Keski-Uudenmaan hätäkeskus, hätäkeskusten yhteyshenkilö
- Pekka Välikangas, toimistopäällikkö Säteilyturvakeskus

Suunnittelutyöryhmä kokoontui yhteensä kolme kertaa. Näiden lisäksi osa suunnittelutyöryhmän jäsenistä kokoontui muutamia kertoja valokuvaamaan harjoituskohteesta ja animoimaan valokuvaan harjoitusskenaarion mukaisia näkymiä simulaatio-ohjelmistolla.

4.1.3 Hätäkeskusten rooli

Pelastustoiminnan johtamisen harjoituksista tulee aina informoida niitä hätäkeskuksia, joiden yksiköt osallistuvat harjoitukseen, jotta ikäviltä väärinkäsityksiltä vältytään.

Ilmoitus on syytä tehdä, vaikka kysymys olisi ns. virtuaalisista yksiköistä, jotka eivät oikeasti siirry harjoituskohteeseen.

Oikeassa pelastustoiminnan tilanteessa hätäkeskuksella on merkittävä rooli hätäpuhelun vastaanottajana, riskiarvion tekijänä ja vastuuviranomaisen hälyttäjänä. Sen lisäksi heidän tulee pystyä kertomaan matkalla olevalle pelastustoiminnan johtajalle millainen tilanne onnettomuuspaikalla vallitsee. Heidän tulee lisäksi tehdä pelastustoiminnan johtajan käskemät toimenpiteet kuten esimerkiksi tarvittavat lisähälytykset ja ilmoitukset muille viranomaisille. Lisäksi he välittävät tarvittaessa pelastustoiminnan johtajan laatimia viranomais- tai muita tiedotteita eri tahoille.

JOHTO 2010 harjoituksissa tavoitteena oli kuvata niin hyvin kuin mahdollista oikean onnettomuustilanteen edellyttämiä toimenpiteitä. Tästä syystä harjoituksista jouduttiin informoimaan Itä- ja Keski-Uudenmaan hätäkeskuksen lisäksi Kaakkois-Suomen hätäkeskusta. Molemmat joutuisivat toimimaan harjoitusten aikana oikean onnettomuustilanteen edellyttämällä tavalla, hälyttämättä kuitenkaan oikeita resursseja harjoituskohteeseen. Tämä mahdollisti myös kahden hätäkeskuksen henkilöstön kouluttamisen onnettomuuteen, joka tapahtuisi Loviisan voimalaitoksella ja joka edellyttäisi kahden eri pelastuslaitoksen resurssien hälyttämistä kahdesta eri hätäkeskuksesta.

Molemmille hätäkeskuksille laadittiin tiedote (liite 3), jossa todettiin mm. harjoitusten aikataulu ja hätäkeskusten tehtävät. Tiedotteessa kerrottiin lisäksi mm. mitä VIRVE-verkon puheryhmiä harjoituksissa tullaan käyttämään ja miten harjoitukseen virtuaalisesti hälytetyt pelastusyksiköt tulevat viestimään keskenään.

4.2 Harjoitusten alkukoulutus

Tapahtumaeditoria ja sen avulla toteutettuja pelastustoiminnan johtamisharjoituksia ei ole käytetty aikaisemmin, eivätkä JOHTO 2010 harjoitukseen osallistujat tienneet asiasta mitään ennen harjoituspäivän aamua. Tästä syystä suunnittelutyöryhmä päätti, että tapahtumaeditorista ja harjoitusjärjestelyistä tulee antaa vähintään noin puoli tuntia kestävä koulutus ennen jokaista harjoitusta. Koulutukset järjestettiin samanaikaisesti kolmessa eri paikassa:

- Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen alipäällystölle Porvoon pelastusasemalla viestimestari Peter Stenbäckin toimesta
- Loviisan voimalaitoksen edustajille ja Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen päällystölle Loviisan voimalaitoksella harjoituksen johtaja Jorma Kuikan toimesta
- Kymenlaakson pelastuslaitoksen edustajille Kymin pelastusasemalla viestimestari Vesa Leinosen toimesta

Koulutustilaisuuksissa osallistujille kerrottiin harjoitusten tavoitteet sekä muita harjoitukseen liittyviä asioita:

- Tapahtumaeditorin toiminta ja sen testaus pelastustoiminnan johtamisharjoituksessa
- Tapahtumaeditorin sisältämän informaation hyväksikäyttäminen
- Suuronnettomuustilanteen mukaisen VIRVE-viestinnän ja resurssien organisoitumisen harjoittelu
- Tilannekuvan muodostamisen ja sen edelleen välittämisen harjoittelu
- Perehtyminen Loviisan voimalaitoksen erityisolosuhteisiin

Harjoituksista saatujen palautteiden perusteella voidaan todeta, että alkukoulutustilaisuuksille varattu puoli tuntia oli aivan liian lyhyt aika. Tämä johtui siitä, että harjoit-

tusmalli ja tapahtumaeditori olivat kaikille uutta, samoin harjoituskohde Kymenlaakson pelastuslaitoksen edustajille.

4.3 Harjoitusten käytännön toteutus

JOHTO 2010 harjoitukset kestivät kunakin päivänä noin kaksi ja puoli tuntia. Tuona aikana annettiin harjoitukseen liittyvä alkukoulutus, tehtiin oikea hätäpuhelu Itä- ja Keski-Uudenmaan hätäkeskukseen ja harjoiteltiin Loviisan voimalaitoksella tapahtuneen tulipalon edellyttämiä toimenpiteitä sekä kerättiin suusanallinen ja kirjallinen palaute.

Loviisan voimalaitokselle perustettiin kahden Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen päällystään kuuluvan henkilön toimesta toiminta-alueen johtoelin (TOJE). Alun perin TOJE oli tarkoitus perustaan päivystävän palomestarin johtoautoon, mutta auton ollessa korikorjaamossa, se perustettiin 1.harjoituspäivänä miehistönkuljetusautoon. Tämä virhe korjattiin seuraavina harjoituspäivänä, jolloin TOJE perustettiin Loviisan voimalaitoksen paloasemalle. Voimalaitoksella harjoittelivat fyysisesti myös Loviisan pelastusaseman palo esimies sekä voimalaitoksen suojeluesimies. Heidän roolinsa on merkittävä onnettomuustilanteen alkuvaiheessa, koska päällystön paikalle saapuminen kestää noin puoli tuntia. Tuona aikana palo esimiehen ja suojeluesimiehen on kyettävä organisoimaan käytettävissä olevat resurssit mahdollisimman tehokkaasti sekä välittämään tilannekuvaa onnettomuudesta vielä matkalla olevalle pelastustoiminnan johtajalle ja muille resursseille.

Itä-Uudenmaan pelastusaseman alipäällystö osallistui harjoitukseen Porvoon pelastusasemalta käsin ja Kymenlaakson pelastuslaitoksen henkilöstö Kymen pelastusasemalta käsin. Kymenlaakson pelastuslaitoksen henkilöstö pääsi samalla testaamaan heidän johtokeskusyksikön tarjoamia teknisiä mahdollisuuksia.

Harjoituskohteesta tehdyn hätäpuhelun perustella Itä- ja Keski-Uudenmaan hätäkeskus hälytti harjoituskohteeseen Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen yksiköt. Noin viiden minuutin kohdalla suoritettiin Kaakkois-Suomen hätäkeskuksen toimesta Kymenlaakson pelastuslaitoksen yksiköiden hälyttäminen. Harjoituskohteessa kaikki yksiköt olivat virtuaalisesti noin 50 minuutin kuluttua hätäpuhelusta.

Välittömästi harjoitusten jälkeen kerättiin suusanallinen ja kirjallinen palaute.

5 JOHTO 2010 HARJOITUKSISTA KERÄTTY PALAUTE

JOHTO 2010 harjoituksista palautetta kerättiin harjoitukseen osallistuneilta henkilöiltä usealla eri tavalla. Perinteisesti pelastustoiminnan harjoituksista on kerätty palautetta ainoastaan suusanallisesti siten, että jokainen on vuoronperää kertonut omat näkemyksensä kaikkien muiden kuullen. Tämä palautemalli ei mahdollista avointa ja yksilöllistä palautetta, koska aikaisemmin esitetyt mielipiteet voivat vaikuttaa myöhemmin esitettäviin mielipiteisiin. Tämän johdosta suusanallista palautetta päätettiin täydentää välittömästi harjoituksen jälkeen tehdyllä kirjallisella kyselyllä, jota täydennettiin myöhemmin sähköisellä kyselyllä.

5.1 Suusanallinen palaute

Heti harjoitusten päättymisen jälkeen harjoitukseen osallistujia ja tarkkailijoita pyydettiin antamaan suusanallista palautetta viranomaisradioverkon (VIRVE) välityksellä. Heitä pyydettiin kertomaan lyhyesti mielipiteensä harjoitusten tarpeellisuudesta ja tapahtumaeditorin soveltumisesta pelastustoiminnan johtamisharjoitteluun. Palautteen antaminen toteutettiin ryhmäpuheluna, jossa puheenvuorot jaettiin vuorotellen ja jossa kaikki harjoitukseen osallistujat kuulsivat toisten mielipiteet. Suusanallista palautetta saatiin yhteensä 59 henkilöltä, joista 13 oli harjoituksen tarkkailijan tai harjoitusta sivusta seuranneen henkilön palautetta.

Kaikki harjoitukseen osallistuneet totesivat yksimielisesti, että harjoitukset olivat erittäin tarpeellisia ja mielenkiintoisesti toteutettuja tapahtumaeditoria hyväksi käyttäen. Harjoitusten koettiin olleen erinomaisia VIRVE-päätelaitteen käyttö- ja puheryhmäharjoituksia. Harjoitukset herättivät osallistujissa tarpeen harjoitella enemmän VIRVE-päätelaitteen käyttöä, jotta mm. puheryhmien asetusten muuttaminen onnistuisi aikaisempaa paremmin. Harjoitukset herättivät niin ikään osallistujissa mielenkiinnon päästä tutustumaan harjoituskohteena toimineeseen Loviisan voimalaitokseen. Usealla oli ollut ongelmia harjoituskohteen mittasuhteiden hahmottamisessa tapahtumaeditorin valokuvien, pohjapiirrosten ja karttojen avulla.

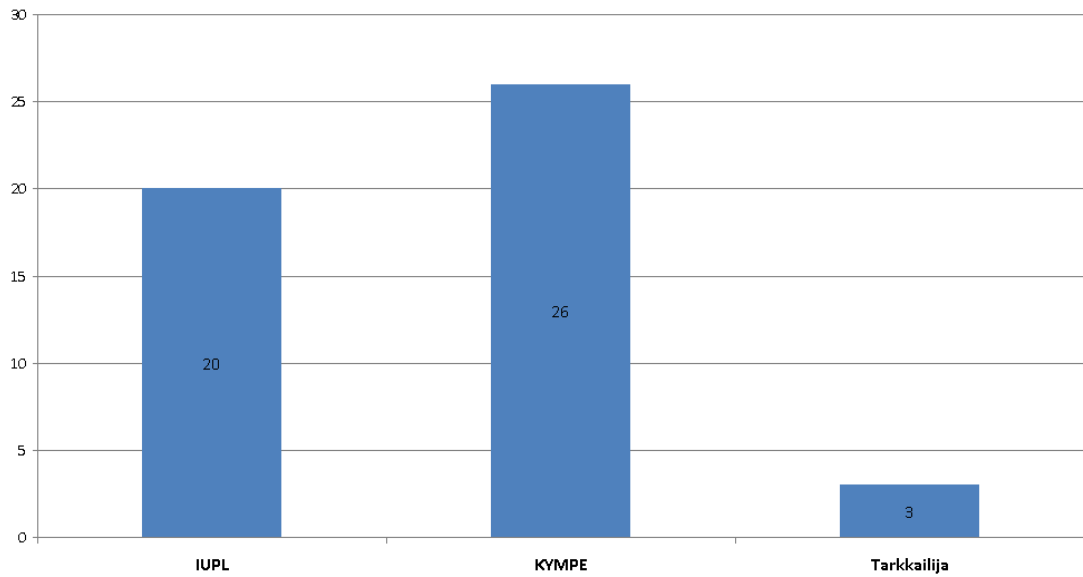
Tapahtumaeditoreista todettiin, että niiden laadintaan oli käytetty runsaasti aikaa ja vaivaa. Tapahtumaeditorien toimivuudesta saatiin hiukan ristiriitaista palautetta. Valtaosalla ei ollut ilmennyt niiden kanssa harjoituksen aikana teknisiä ongelmia. Joillakin niitä oli kuitenkin esiintynyt, jolloin ne luonnollisesti häiritsivät harjoitukseen

osallistumista. Jokainen tekniseksi häiriöksi ilmoitettu asia tarkastettiin harjoituksen jälkeen. Niistä ei kuitenkaan löytynyt korjattavaa, jolloin voidaan olettaa, että tekniset häiriöt olivat johtuneet käyttäjistä. Pääsääntöisesti tapahtumaeditorien todettiin antaneen riittävästi tietoa harjoituskohteesta ja muista harjoitukseen liittyvistä asioista kuten esimerkiksi toisen pelastuslaitoksen resursseista. Muutamat olivat sitä mieltä, että tapahtumaeditorit sisälsivät liikaa tietoa, jolloin kaikkea materiaalia ei ehditty kunnolla lukemaan harjoituksen aikana. Muutamat kertoivat, että heillä oli harjoituksen aikana ongelmia hahmottaa esitysten sisältämän materiaalin perusteella omaa vastuualuettaan ja sen sijaintia harjoituskohteessa. Parannuskeinona tälle esitettiin ilmansuuntien lisäämistä tapahtumaeditorin karttakuviin.

5.2 Kirjallinen palaute

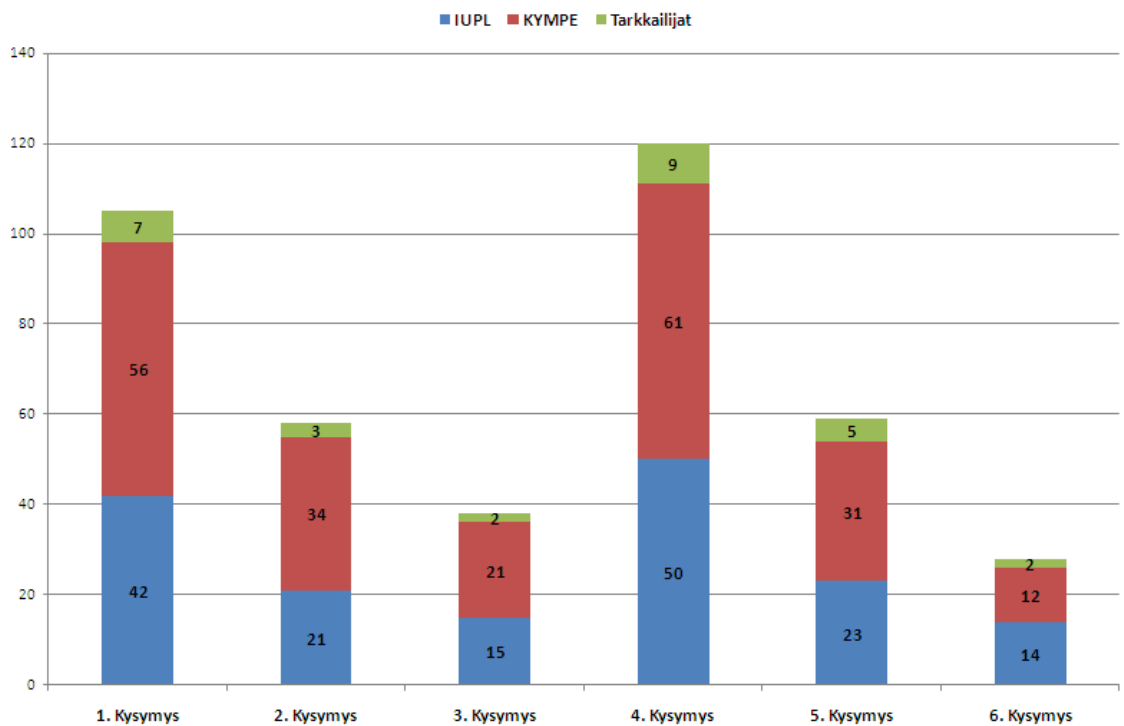
Harjoitukseen osallistujia ja tarkkailijoita pyydettiin täyttämään kirjallinen palautelomake välittömästi harjoituksen jälkeen toteutetun suusannallisen palautteen antamisen jälkeen. Osallistujat vapautettiin harjoituksesta vasta sen jälkeen, kun he olivat antaneet kirjallista palautetta. Tällä haluttiin varmistaa, että jokainen antaa edes jonkinasteista kirjallista palautetta. Myös kirjalliseen palautelomakkeeseen (liite 4) kysymykset laadittiin yhteistyössä harjoituksen suunnittelutyöryhmän jäsenten kesken.

Kirjallista palautetta pyydettiin 59:ltä harjoitukseen osallistuneelta henkilöltä ja sitä saatiin 49 henkilöltä. Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen ja Loviisan voimalaitoksen henkilökunnan yhteiseksi vastausprosentiksi muodostui 83,3 %. Kymenlaakson pelastuslaitoksen vastausprosentti oli 89,7 %. Harjoituksen yhdeksästä tarkkailijasta vain kuudelta muistettiin pyytää kirjallista palautetta. Heistä vain kolme palautti kirjallisen kyselylomakkeen, jolloin heidän vastausprosentiksi muodostui 50 %. Yhteensä kirjallista palautetta antoi siten 83,1 % kaikista harjoitukseen osallistuneista henkilöistä.

Kaavio 2: Kirjallisen kyselyn vastanneiden jakautuminen (n= 49)

Monella kirjalliseen kyselyyn vastanneella oli useampia eri mielipiteitä samasta kysytystä asiasta. Vastaavasti osa kyselyyn vastanneista ei ollut esittänyt mielipidettään kaikista asioista. Sen johdosta kirjallista palautteista päätettiin tehdä johtopäätökset annettujen kommenttien perusteella. Niitä kerättiin kuuteen kirjalliseen kysymykseen yhteensä 408 kappaletta.

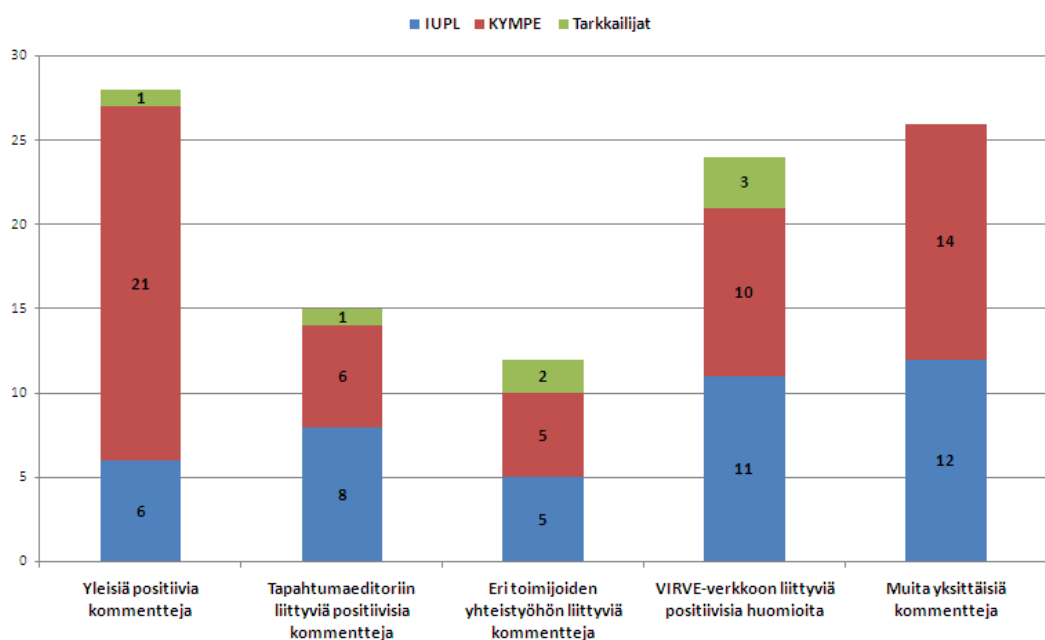

Kaavio 3: Kommenttien jakautuminen eri kirjallisten kysymysten kesken (n= 408)

5.2.1 Positiivisia mielipiteitä

Kirjallisen palautteen ensimmäisessä kysymyksessä vastaajilta kysyttiin mielipiteitä siitä, mitä JOHTO 2010 harjoituksissa oli ollut hyvää. Kysymykseen annettiin yhteensä 105 kommenttia. Niistä 27 % voi tulkita yleiseksi positiiviseksi mielipiteeksi, koska ne oli esitetty yksiselitteisesti ja lyhyesti tyyliin; selkeä, antoisa, hyvin suunniteltu ja toteutettu. Kommenteista ei kuitenkaan voi päätellä liittyvätkö ne harjoitusten toteutusmalliin vai esimerkiksi tapahtumaeditoriin. 14 % kommenteista voidaan katsoa liittyvän suoraan tapahtumaeditoriin. Sen todettiin olleen hyvin laaditun, se antoi hyvää informaatiota harjoituskohteesta ja siitä pystyi seuraamaan onnettomuustilanteen kehittymistä. 11 % kommenteista liittyi puolestaan siihen, että harjoitukset tarjosivat uutta tietoa mm. toisesta pelastuslaitoksesta ja harjoituskohteesta. Näitä tietoja välitettiin harjoituksessa mm. tapahtumaeditorin välityksellä.

23 % :ssa ensimmäisen kysymyksen kommenteista liittyi viranomaisradioverkkoon. Harjoitusten todettiin olleen erinomainen VIRVE-harjoitus, jossa joutui mm. perehtymään päätelaitteen asetusten muuttamiseen ja uusien puheryhmien käyttöönottoon. 25 % kommenteista oli yksittäisiä ja niissä todettiin muun muassa, että harjoitusskenaario oli realistinen ja harjoitukset antoivat toimintamallin vastaavanlaiseen oikeaan onnettomuustilanteeseen. Lisäksi yksittäisissä kommenteissa todettiin harjoitusten olleen kustannustehokkaita, koska harjoituskohteeseen ei siirrytty fyysisesti.

Kaavio 4: Vastaajien positiivisten mielikuvien jakautuminen (n=105)

5.2.2 Negatiivisia mielipiteitä

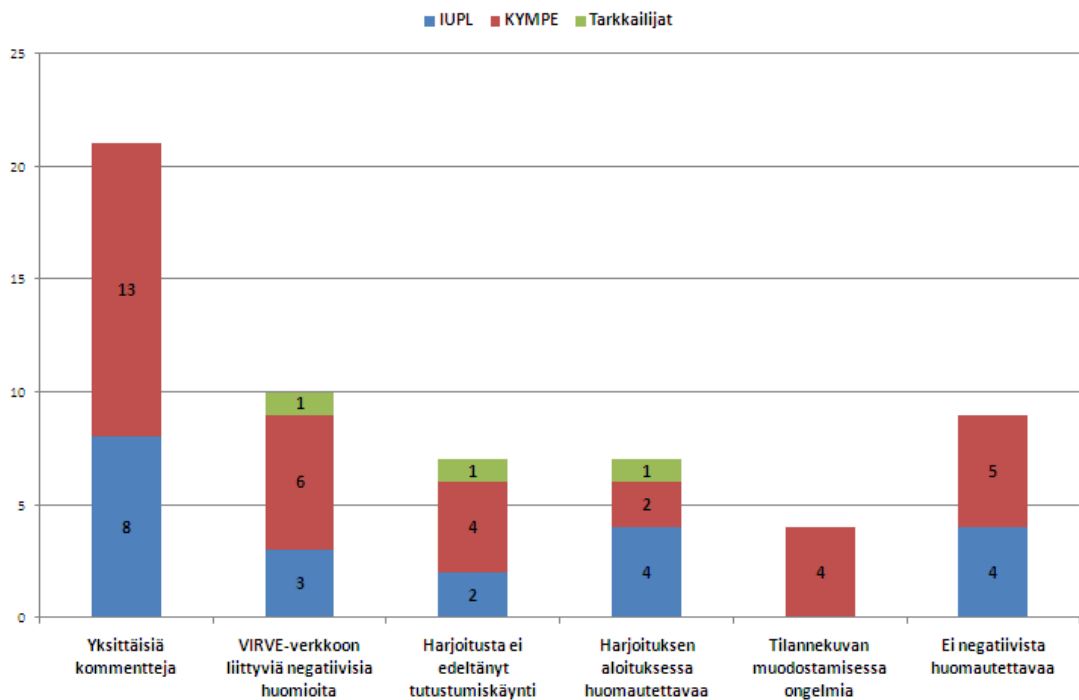
Toisessa kysymyksessä vastaajilta kysyttiin mielipiteitä siitä, mikä JOHTO 2010 harjoituksissa oli ollut heidän mielestään huonoa. Kysymykseen annettiin yhteensä 58 kommenttia. Valtaosa negatiivisista kommenteista (36 %) luokiteltiin yksittäisiksi, koska niitä oli hankala luokitella johonkin yhdistävään kategoriaan. Yksittäisten kommenttien joukkoon mahtui mukaan muutamia tapahtumaeditoriin liittyviä huomioita. Eräs vastaaja totesi, että oikeassa onnettomuustilanteessa ei välttämättä ole käytettävissä yhtä kattavia kartoja tai pohjapiirustuksia kuin mitä tapahtumaeditorista löytyi. Muutama negatiivinen kommentti liittyi tapahtumaeditorin ajastukseen tai tekniikassa esiintyneeseen ongelmaan. Muut yksittäiset negatiiviset kommentit liittyivät mm. harjoitusten kireään aikatauluun ja siihen, että harjoitukset koettiin suunnitellun liian tarkkaan.

Negatiivisista kommenteista 17 % liittyi viranomaisradioverkkoon. JOHTO 2010 harjoituksissa harjoiteltiin mm. uuden puheryhmän (*IU PE KUTSU*) käyttöönottoa. Se aiheutti muutaman vastaajan mielestä sekaannusta radioliikenteessä. Muutamien mielestä tapahtumaeditori sisälsi liian yksiselitteisiä ohjeita VIRVE-puheryhmistä ja niiden käytöstä. Joidenkin mielestä harjoituksen radioliikenne puolestaan oli aivan liian rauhallista todelliseen tilanteeseen verrattuna. Syyksi tähän mainittiin sen, ettei harjoituksiin osallistunut vapaaehtoisten palokuntien (VPK) edustajia, joilla päätelaitteen käytössä ja viestiliikennekurissa on parannettavaa.

12 % :ssa toisen kysymyksen negatiivisista kommenteista liittyi siihen, ettei ennen harjoitusta järjestetty tutustumistilaisuutta harjoituskohteeseen. Joidenkin mielestä tämä aiheutti ongelmia harjoituskohteeseen liittyvien fyysisten elementtien hahmottamisessa. Yhtä monessa (12 %) kommentissa todettiin harjoitusten aloituksissa esiintyneen ongelmia. Harjoitusten ensimmäisenä päivänä harjoituksen aloitus viivästyi liian kireään aikatauluun, jota muutettiin muina harjoituspäivinä.

Tapahtumaeditoriin liittyviksi mielipiteiksi voidaan laskea myös ne negatiiviset kommentit, joissa todettiin tilannekuvan muodostumisessa (7 %) esiintyneen ongelmia. Muutamien vastaajien mielestä hänen mielikuvituksensa ei riittänyt luomaan riittävän kattavaa mielikuvaa onnettomuustilanteesta. Se aiheutti ongelmia harjoitukseen eläytymisessä ja tilannekuvan rakentamisessa.

Toiseen kysymykseen vastanneista 16 % ei löytänyt JOHTO 2010 harjoituksista negatiivista huomautettavaa. Heidän kommenttista olivat tämän kaltaisia; ei huomauttamista, ei ollut huono tai ei mitään.

Kaavio 5: Vastaajien esittämien negatiivisten näkemysten jakautuminen (n=58)

5.2.3 Harjoituksiin liittyviä kehitys- ja muutosehdotuksia

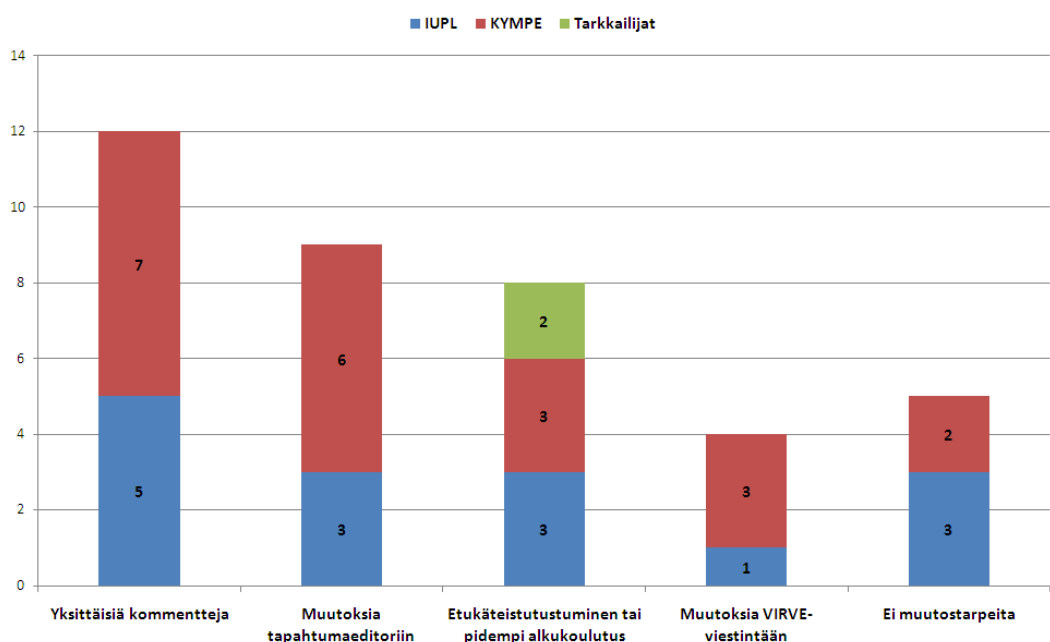
Kolmannessa kysymyksessä vastaajilta kysyttiin, miten JOHTO 2010 harjoituksiin liittyviä asioita tulisi muuttaa tai kehittää, jotta harjoitusmalli soveltuisi paremmin pelastustoiminnan johtamisharjoitteluun. Kysymykseen annettiin yhteensä 38 kommenttia, joista valtaosa (32 %) luokiteltiin yksittäiseksi kommentiksi. Muutama niistä liittyi harjoitusten aikana alipäällystölle (paloesimiestaso) annettuihin rooleihin. Muutamien mielestä ne eivät olleet heille riittävän haasteellisia. Alipäällystön koulutus ja osaaminen riittää kaistanjohtajatasolle, jossa tehtävässä osa heistä joutuisi todellisessa onnettomuustilanteessa kenties toimimaan. Harjoituksissa kaikki alipäällystöön kuluneet toimivat kuitenkin yksikönjohtajan rooleissa. Tämä johtui siitä, että harjoituksiin otti osaa runsaasti päällystöön kuuluvia henkilöitä. Heidän toimestaan miehitettiin kaistanjohtajien ja toiminta-alueenjohtoelimesä toimineiden roolit. Muut yksittäiset kommentit liittyivät toiminta-alueenjohtoelimesä työskentelevien henkilöiden lukumäärään ja harjoitusten yhteiseen aloitusajankohtaan.

Kolmannen kysymyksen annetuista kommentteista 24 % liittyi tapahtumaeditoriin. Niiden toivottiin olevan synkronoitu ajallisesti toisten editorien kanssa. Niistä löytyvien valokuvien toivottiin vaihtuvan tilanteen etenemisen aikana. Tämä olisi parantanut varsinkin kaistoilla toimivien yksikönjohtajien tilannekuvan muodostamista. Niin ikään muutamat toivoivat, että editoreista löytyisi enemmän tietoa harjoituskohteesta varsinkin, jos harjoituksiin ei liity fyysistä kohde tutustumista. Muutama kommentoi sitä, että tapahtumaeditorit olivat liian valmiita, jolloin harjoituksissa ei tarvinnut käyttää omaa mielikuvitusta tilanteen hahmottamiseen.

Annetuista kommentteista 21 % liittyi siihen, että ennen harjoituksia tulee järjestää joko tutustumiskäynti harjoituskohteeseen tai vaihtoehtoisesti harjoituksia edeltävien koulutustilaisuuksien tulee olla pidempikestoisia. Lisäksi tähän kategoriaan liitettiin toiveet kertauskoulutuksesta ja uusintaharjoituksista.

VIRVE-viestintään liittyviä muutostoiveita esitti 11 % vastaajista. Lähinnä toivottiin etukäteen jaettavia viestiliikennekaavioita ja tarvittavien puheryhmien jakoa hätäkeskuksen toimesta. Käytettävistä puheryhmistä todettiin, että puheryhmien vaihdot kerrottaisiin suusannallisesti eikä tapahtumaeditorin koulutusosuudessa.

Vastaajista 13 % ei nähnyt muutos- tai kehittämistarpeita JOHTO 2010 harjoitusten tapaan toteutetuissa harjoituksissa. He kommentoivat harjoituksia mm. näin; ei tule heti mitään mieleen, ei oikein mitään tai toimii näinkin.

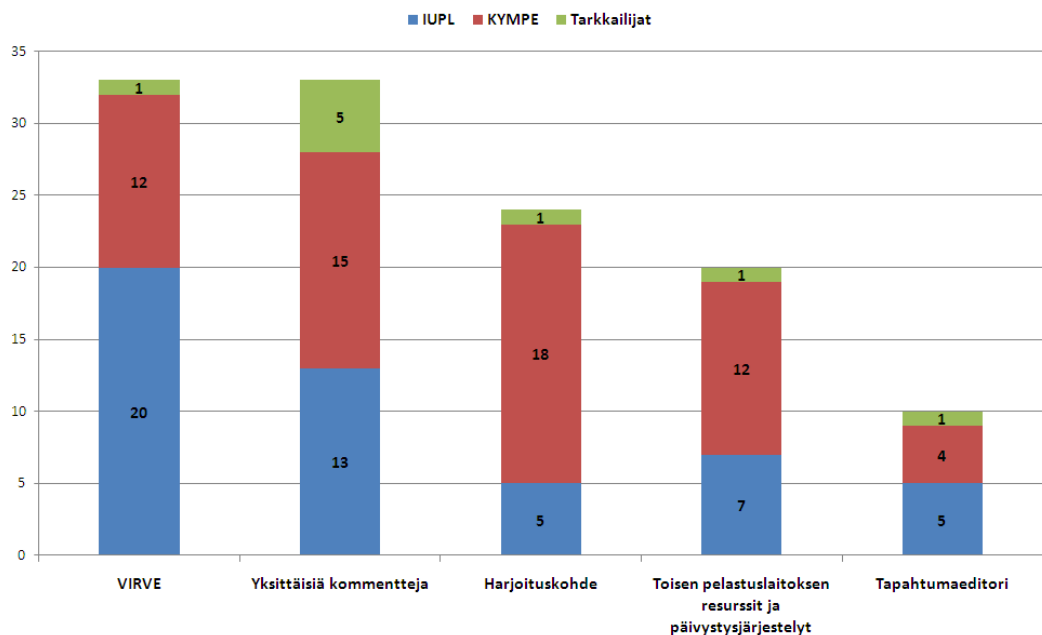
Kaavio 6: Vastaajien esittämien kehitys- ja muutosesitysten jakautuminen (n=38)

5.2.4 Harjoitusten tuottamat uudet opit

Neljännessä kysymyksessä JOHTO 2010 harjoitukseen osallistuneita pyydettiin mainitsemaan vähintään kolme uutta asiaa, jotka he olivat harjoituksista oppineet. Kysymykseen saatiin yhteensä 120 kommenttia. Niistä 28 % liittyi viranomaisverkon toimintaan. Harjoitusten todettiin tuottaneen hyvää opetusta VIRVE-päätelaitteen toiminnasta ja suuronnettomuustilanteen aikaisista puheryhmistä. Varsinkin harjoituksissa ensimmäistä kertaa käytetty puheryhmä (*IU PE KUTSU*) ja sen käyttö oli ollut monelle uusi asia. Lisäksi päätelaitteiden puheryhmäkansioiden sisällöt olivat avautuneet usealle harjoituksiin osallistuneille.

Niin ikään 28 % kommentteista luokiteltiin yksittäisiksi kommentteiksi. Näitä olivat mm. oikean onnettomuustilanteen mukainen organisoituminen ja johtamistoiminta sekä harjoituskohteeseen kuuluva ajoaika. Lisäksi muutama totesi, että on vielä paljon oppimista suuronnettomuustilanteen edellyttämistä toimenpiteistä.

Vastaajien antamista kommentteista 20 % liittyi harjoituskohteeseen ja 16 % toisen pelastuslaitoksen resursseista ja päivystysjärjestelyistä saatuihin uusiin oppeihin. Kommentteista vain 6 % liittyi suoranaisesti tapahtumaeditoriin. Sen todettiin olleen toimiva, tarjoten hyvän tavan harjoitella pelastustoiminnan johtamista.

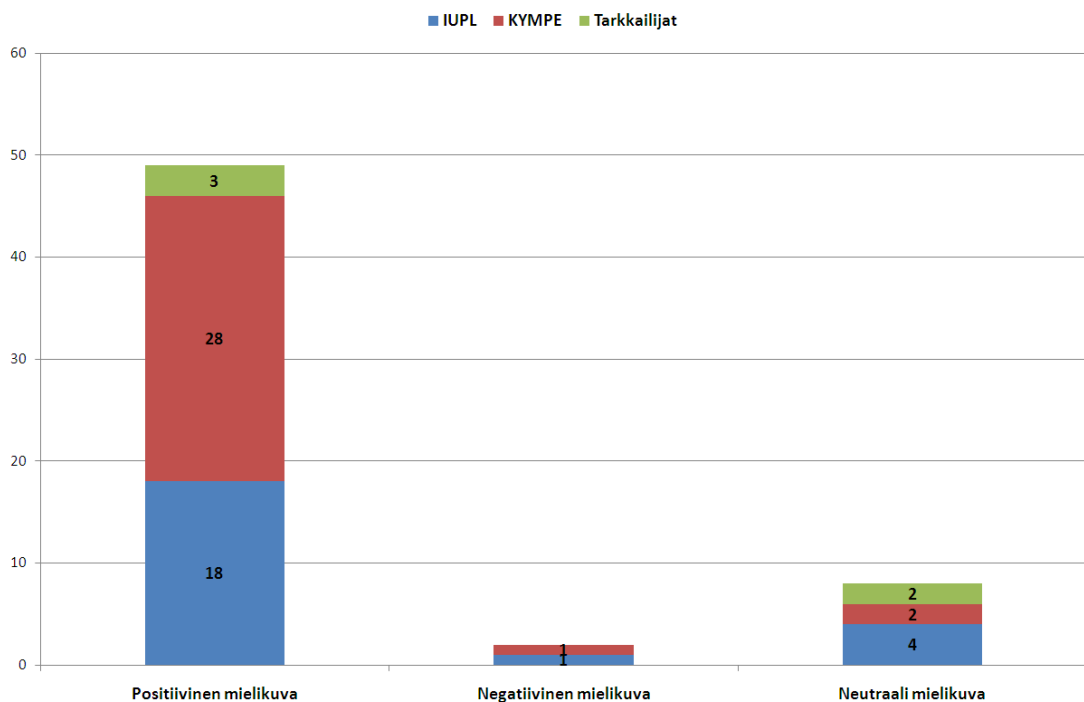
Kaavio 7: Vastaajien ilmoittamien uusien oppien jakautuminen (n=120)

5.2.5 Mielikuvat harjoituksista

Viidennessä kysymyksessä JOHTO 2010 harjoituksiin osallistuneilta kysyttiin sitä, millainen mielikuva heille harjoituksista oli jäänyt. Tähän kysymykseen saatiin yhteensä 59 kommenttia. Niistä 83 % oli positiivisia. Harjoitusten todettiin olleen hyvin suunniteltuja, mielenkiintoisia, todentuntuksia ja opettavaisia. Lisäksi niistä todettiin, että harjoitukset tulivat todelliseen tarpeeseen, ollen kaiken kaikkiaan hyödyllisiä.

Mielikuvaa kuvaavista kommentista vain 3 % oli negatiivisia. Ne liittyivät siihen, että alipäälystö johtui toimimaan yksikön- eikä kaistanjohtajina. Tämä latisti muutaman harjoitukseen osallistuneen mielikuvaa.

Kommenteista 14 % oli neutraaleja. Tähän kategoriaan laskettiin kuuluvaksi mm. seuraavanlaisia kommentteja; nähty vaivaa, harjoitus sujui rauhallisesti, lisää harjoittelua ja valmistelut helpottivat johtamista.

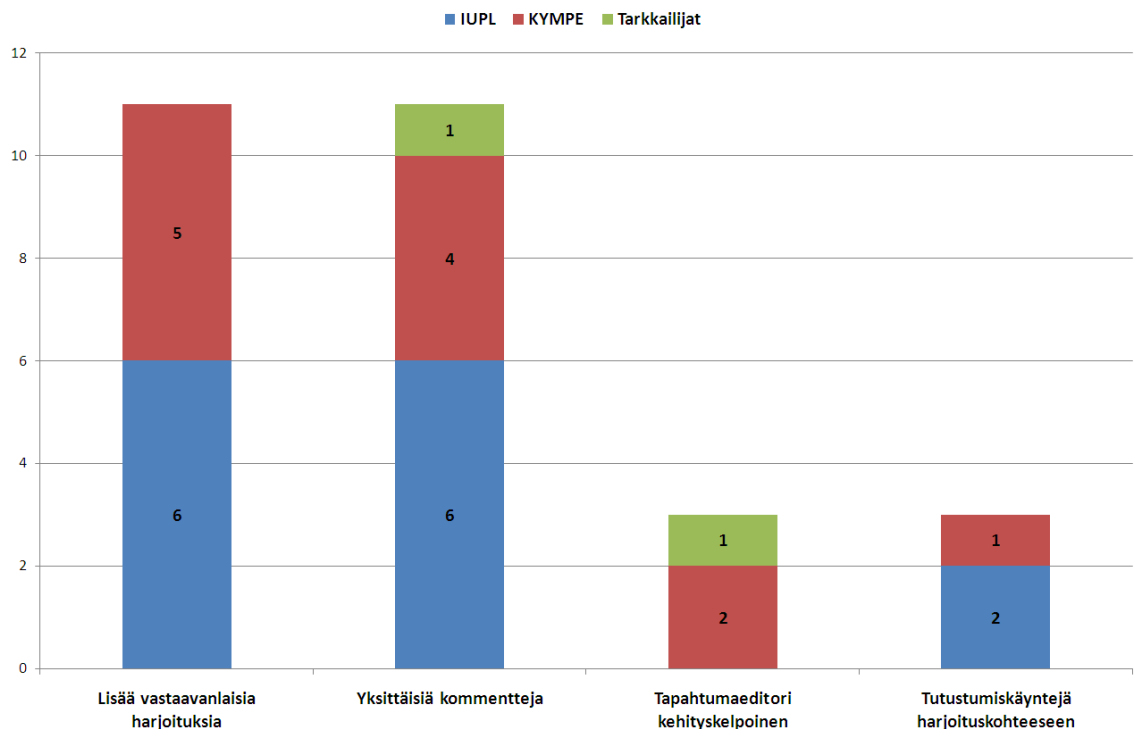
Kaavio 8: Vastaajien mielikuvan jakautuminen (n= 59)

5.2.6 Kirjallisen palautteen muita kommentteja

Kuudenteen kysymykseen JOHTO 2010 harjoituksiin osallistuneet henkilöt saivat vapaasti antaa harjoitukseen liittyviä kommentteja. Niitä annettiin yhteensä 28 kappaletta. Kommenteista 39 % liittyi samantyyppisten harjoitusten järjestämisestä erilaisiin riskikohteisiin. Niitä toivottiin järjestettävän joko puolivuosittain tai vähintään vuoden välein.

Kommenteista niin ikään 39 % luokiteltiin yksittäisiksi kommentteiksi. Niiksi laskettiin mm. seuraavat kommentit: Loviisan voimalaitoksella toiminta-alueen johtolin on syytä perustaa paloasemalle ja sinne tarvitaan kohteen edustaja asiantuntijaksi, paloiesimiehet eivät saaneet harjoituksista mitään irti ja toivottavasti koulutuksen tarve huomataan kaikilla johtamisentasolla.

11 % kommenteista todettiin, että tapahtumaeditori on kehityskelpoinen. Siinä on hyvä kehityskelpoinen runko, jota voidaan edelleen jatkojalostaa. Yhtä monta (11 %) kommenttia liittyi harjoituskohteeseen tehtäviin tutustumiskäynteihin. Tätä mahdollisuutta toivottiin ainakin alipäällystöhenkilöstölle, joka joutuu toimimaan oikeassa onnettomuustilanteessa kohderakennuksen sisätiloissa.

Kaavio 9: Muiden kommenttien jakautuminen (n=28)

5.3 Sähköinen palaute

Myös sähköisen kyselyn kysymykset laadittiin yhteistyössä harjoituksen suunnittelu-työryhmän jäsenten kesken. Sähköisen palautteen keräämisessä hyödynnettiin ZEF Solutionsin tarjoamaa internet-pohjaista ZEF Arviointikonetta[®]. Siihen syötetään halutut kysymykset ja kyselyyn kutsuttavien henkilöiden sähköpostiosoitteet. Arviointikoneen[®] kautta lähetettävät kutsuviestit sisältävät linkin Internet-sivulle, jolla kyselyyn vastataan. Arviointikoneen[®] avulla voidaan lisäksi helposti seurata, kuka kyselyyn kutsuttu on aloittanut kyselyn ja kuka heistä on sen myös lopettanut. Sen kautta voidaan myös lähettää uusia kutsuviestejä niille, jotka eivät ole joko päättäneet kyselyitä tai eivät ole sitä vielä aloittaneet. Arviointikone[®] tuottaa lopulta valmiiksi analysoituja ja jäsenettyjä tulosraportteja, joiden perusteella voidaan nopeasti ja helposti tehdä analyyskejä eri osa-alueista.

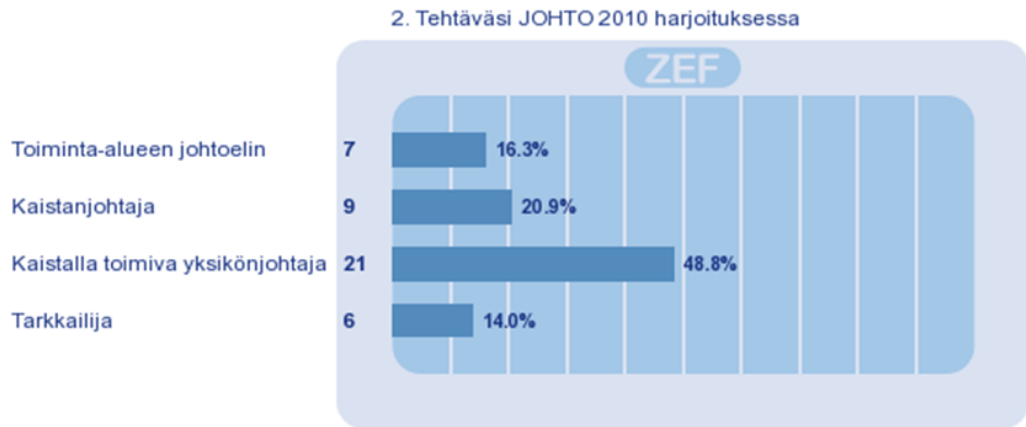
Kutsuviestit sähköisen palautteen antamiseen lähetettiin ZEF Arviointikoneelta[®] yhteensä 58:lle harjoitukseen osallistuneen henkilön sähköpostiosoitteeseen. Niistä 20 lähetettiin Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen ja 29 Kymenlaakson pelastuslaitoksen henkilökuntaan kuuluvalle. Lisäksi kutsuviestit lähetettiin yhdeksälle tarkkailijalle.

Sähköisen palautteen antamisen aloitti yhteensä 50 henkilöä ja he jakautuivat organisaatioittain kaavion 10 esittämällä tavalla. Kaksi palautteen antajaa ei päättänyt kyselyä, jolloin kyselyyn vastanneita oli lopulta 48 henkilöä. Sähköisen kyselyn vastausprosentiksi muodostui siten 82,8 %.

Kaavio 10: Sähköisen kyselyn aloittaneiden jakautuminen eri organisaatioihin (n=50)

Harjoitukseen osallistuneet henkilöt toimivat kolmella eri johtamistasolla. Lisäksi harjoitukseen osallistui tarkkailijoita. Sähköiseen kyselyyn loppuun vastanneista ja harjoitukseen konkreettisesti osallistuneista henkilöistä 5 % ei tiennyt millä johtamistasolla hän harjoituksessa toimi. Tarkkailijoista 37,5 % ei puolestaan osannut merkitä itseään ZEF- Arviointikoneelle[®] tarkkailijaksi. Loput 43 vastaajaa jakautuivat eri johtamistasoille tai tarkkailijaksi kaavion 11 esittämällä tavalla.

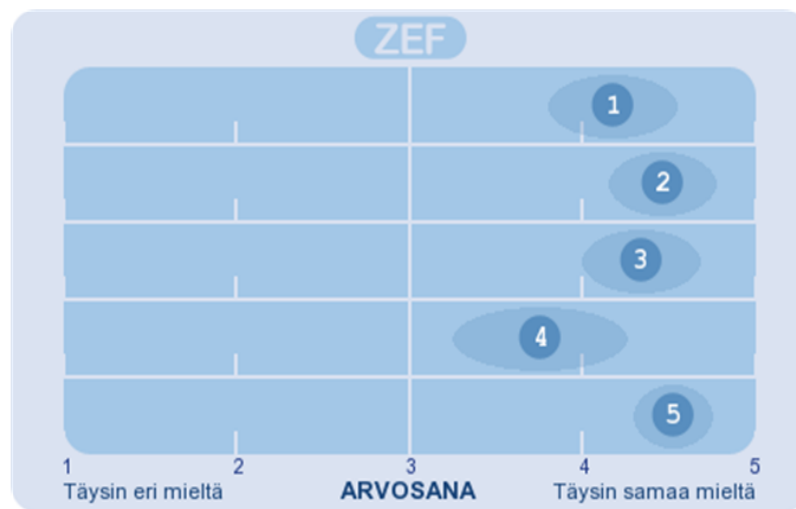

Kaavio 11: Sähköisen palautteen antajien jakautuminen harjoituspaikan mukaan (n=43)

Sähköisen palautteen kysymyksissä JOHTO 2010 harjoitusten yleisjärjestelyistä ja tapahtumaeditoreista käytettiin nimitystä harjoitusmalli. Kyselyllä haluttiin selvittää soveltuuko harjoitusmalli pelastustoiminnan johtamisharjoituksiin. Lisäksi haluttiin selvittää JOHTO 2010 harjoitusten hyödyllisyyttä ja teknisten asioiden toimivuutta.

5.3.1 Harjoitusmallin soveltuvuus

Kyselyyn vastanneiden mielestä JOHTO 2010-harjoituksissa käytetty harjoitusmalli soveltuu käytettäväksi niin yhden kuin useammankin pelastuslaitoksen pelastustoiminnan johtamistoimintojen harjoitteluun. Vastaajien mielestään harjoitusmalli soveltuu käytettäväksi hieman paremmin suuronnettomuustilanteiden harjoitukseen kuin ns. päivittäisten tilanteiden harjoitteluun. Numeeriseksi keskiarvoksi harjoitusmallin soveltuudesta pelastustoimintojen johtamisharjoitukseen saatiin 4,1.

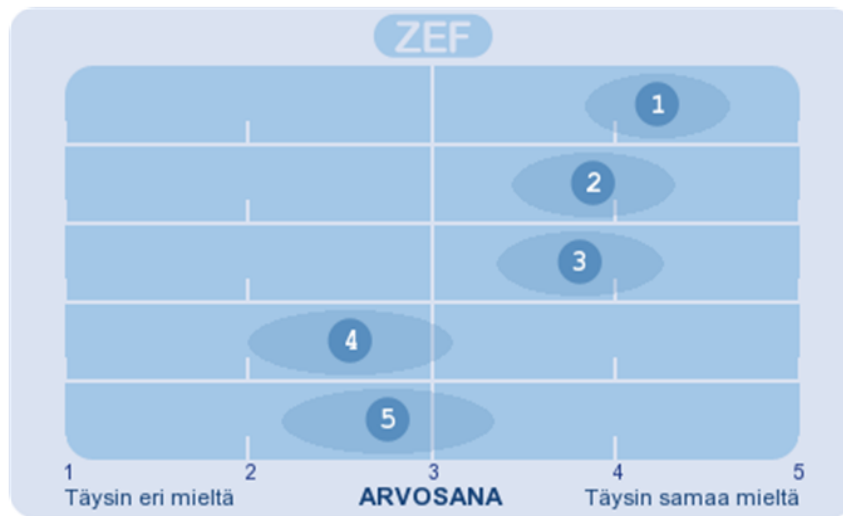

1. Harjoitusmalli soveltuu käytettäväksi YHDEN pelastuslaitoksen sisäisiin johtamisharjoitukseen
2. Harjoitusmalli soveltuu käytettäväksi USEAN pelastuslaitoksen yhteisiin johtamisharjoitukseen
3. Harjoitusmalli soveltuu käytettäväksi USEAN ERI viranomaisen yhteisiin johtamisharjoitukseen
4. Harjoitusmalli soveltuu käytettäväksi pelastustoimen ns. päivittäisten tilanteiden johtamisharjoitteluun
5. Harjoitusmalli soveltuu käytettäväksi pelastustoimen suuronnettomuustilanteiden johtamisharjoitteluun

Kaavio 12: Harjoitusmallin soveltuvuus pelastustoiminnan johtamisharjoitukseen (n=43)

5.3.2 Harjoitusten hyödyllisyys

Vastaajien mielestä JOHTO 2010-harjoitukset olivat hyödyllisiä ja se paransi osanottajien tietämystä harjoituskohteesta sekä suuronnettomuustilanteen mukaisesta VIRVE-viestintään liittyvistä asioista. Harjoitusmalli ei kuitenkaan vähennä fyysisten vierailujen ja käytännön harjoitusten järjestämistarpeita. Numeeriseksi keskiarvoksi harjoitusten hyödyllisyydestä saatiin 3,1.

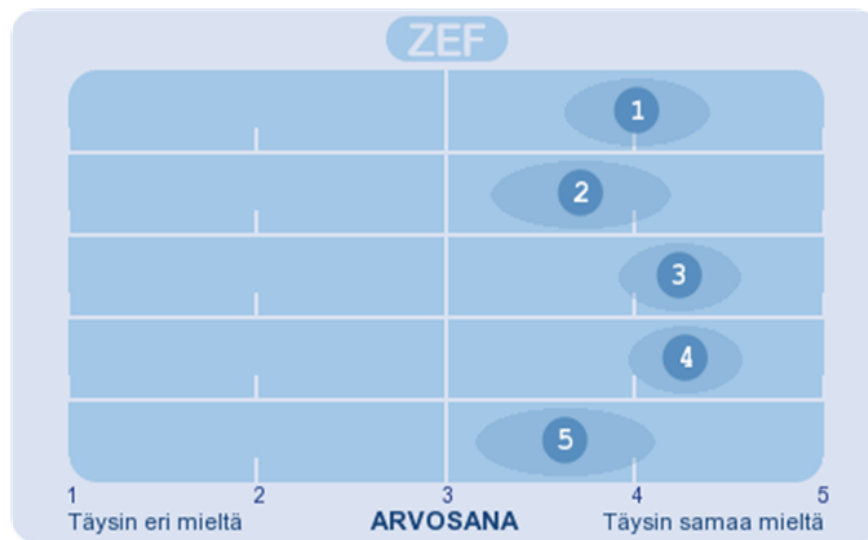

1. Harjoitus oli hyödyllinen minulle
2. Harjoitus paransi tietämystäni Loviisan voimalaitoksesta
3. Harjoitus paransi tietämystäni Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen suuronnettomuustilanteen aikaisesta VIRVE-viestinnästä
4. Harjoitusmallin mukaisesti toteutettavat harjoitukset vähentävät pelastushenkilöstön kohdetutustumisen (fyysinen vierailu) tarpeita
5. Harjoituksen mukaisesti toteutettavat harjoitukset vähentävät käytännön harjoitusten järjestämistarpeita

Kaavio 13: JOHTO-2010 harjoitusten hyödyllisyys (n=43)

5.3.3 Harjoitusten tekninen toteutus

Vastaajien mukaan JOHTO 2010-harjoituksen tekniset toteutukset onnistuivat varsin hyvin. VIRVELLä tapahtuneen yhteydenpidon koettiin onnistuneen hyvin, vaikka käytössä oli uusi puheryhmä (*IU PE KUTSU*). Harjoituksiin käytetty aika oli ollut vastaajien mielestä sopiva. Joillakin oli esiintynyt tapahtumaeditoriin liittyviä teknisiä ongelmia, muttei kuitenkaan kovinkaan paljon. Harjoitusjärjestelyjen koettiin toimineen hyvin, mutta harjoituksia edeltäneiden koulutustilaisuuksien koettiin olleen riittämättömiä. Numeeriseksi keskiarvoksi harjoitusmallin teknisestä toteutuksesta muodostui 3,7.

1. Harjoituksen aikana VIRVELLÄ tapahtuva yhteydenpito onnistui
2. Harjoituksen aikana ei esiintynyt teknisiä ongelmia
3. Harjoitukseen käytetty aika oli sopiva
4. Harjoitusjärjestelyt toimivat hyvin
5. Harjoitusta edeltävä koulutus oli riittävä

Kaavio 14: JOHTO-2010 harjoitusten tekniset toteutukset (n=43)

6 JOHTOPÄÄTÖKSET TAPAHTUMAEDITORIN EDELLEEN KEHITTÄMISELLE

JOHTO 2010 harjoituksista saadun palautteen tärkein merkitys on tapahtumaeditorin toiminnan ja sen sisällön kehittäminen. Lisäksi palautteen avulla voidaan parantaa samantapaisesti toteutettavien harjoitusten yleisjärjestelyjen toimivuutta. Vuoden 2011 aikana tapahtumaeditoria tullaan testaamaan seuraavan kerran yhteistyössä Itä-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan ja Helsingin pelastuslaitosten kanssa järjestettävissä harjoituksissa. Harjoituksen toimintaympäristönä toimii tuolloin Itä-Uudenmaan pelastusalueella sijaitseva Kilpilahden teollisuusalue. Siellä tapahtuva onnettomuustilanne voi edellyttää pelastustoiminnan käytettävien resurssien kutsumista kaikista em. pelastuslaitoksista.

6.1 Muutokset tapahtumaeditorin toimintaan

Tapahtumaeditorien sisältöön oltiin pääosin tyytyväisiä. Muutamilla oli ollut teknisiä ongelmia sen toiminnassa. Todellisuudessa ongelmat lienevät johtuneet käyttäjistä itsestään. Tämä johtopäätös perustuu siihen, että harjoitusten jälkeen tapahtumaeditorien toimivuuteen liittyneet ongelmat tarkastettiin, mutta yhtään virhettä niistä ei löytynyt.

Merkittävin tapahtumaeditorin kehittämiseen liittyvä muutostarve liittyy synkronointiin ja inhimillisen tekijän poissulkemiseen. Tämä tarkoittaa tapahtumaeditorin automaattista käynnistymistä ja etenemistä harjoituskohteeseen ilman, että harjoitukseen osallistuja voi siihen vaikuttaa. JOHTO 2010 harjoitusten tapahtumaeditorit käynnistettiin harjoitukseen osallistuneiden toimesta, jonka lisäksi näppäimistöjen nuolinäppäimillä pystyi muuttamaan automaattista etenemistä. Tämä aiheutti jonkin verran sekaannusta, koska harjoituskohteeseen saavuttiin virtuaalisesti hieman eri aikoihin kuin mitä todellisuudessa tapahtuisi.

Tapahtumaeditoreja ei pystytä synkronoimaan mikäli ne rakennetaan PowerPoint-esitysten ympärille. Sen johdosta seuraava versio tapahtumaeditorista tulisi rakentaa selainpohjaiseksi. Se mahdollistaisi kaikille harjoitukseen osallistujalle yhtä aikaa jaettavan tilannekuvan pelastustoimintaan osallistuvien resurssien paikatiedoista. Niin ikään selainpohjaisessa tapahtumaeditorissa voitaisiin julkaista määrättyinä aikoina erilaisia valokuvia, animaatioita tai jopa videoita onnettomuustilanteesta. Tämä parantaisi merkittävästi tilannekuvan muodostamista ja vähentäisi harjoitukseen osallistu-

neiden oman mielikuvituksen käyttöä. Selainpohjainen tapahtumaeditori edellyttää tietoteknisen osaamisen laajentamista, joten asiaan palataan kenties vasta vuonna 2011 toteutettavien harjoitusten jälkeen.

6.2 Muutokset tapahtumaeditorin sisältöön

Muutamat JOHTO 2010 harjoituksiin osallistuneet kokivat, että kaikkia tapahtumaeditorien sisältämiä asioita ei ehtinyt lukemaan. Joidenkin toisten mielestä niissä olisi saanut olla enemmänkin tietoa varsinkin harjoituskohteesta ja pelastustoimintaan osallistuvista organisaatioista. On yksilöllistä, miten kukin kykenee vastaanottamaan samanaikaisesti usealla eri tavalla saapuvaa informaatiota. JOHTO 2010 harjoitukseen osallistuneet joutuivat samanaikaisesti seuraamaan tapahtumaeditoria ja kuuntelemaan viranomaisradioverkon viestintää. Toimintamalli kuvaa todellista onnettomuustilannetta, jolloin mahdollisesta kohdekortista luetaan lisätietoja samalla, kun osallistutaan viranomaisradioverkon viestintään. Tapahtumaeditorin koulutusmateriaalin laajuutta tulee kuitenkin pohtia tapauskohtaisesti. Tämä tulee kyseeseen varsinkin niiden osalta, joiden virtuaalinen ajomatka harjoituskohteeseen on lyhyt.

Jotkut harjoituksiin osallistujista totesivat palautteessaan, että todellisessa onnettomuustilanteessa ei välttämättä olisi käytettävissä yhtä kattavia karttoja tai pohjapiirroksia kohteesta. Tämä pitää paikkansa, mutta tapahtumaeditorin tulee tarjota riittävästi informaatiota harjoituskohteesta oikean tilannekuvan hahmottamiseksi. Tämä korostuu varsinkin niiden osalta, joille harjoituskohde on vieras.

Tapahtumaeditorin kartoista, pohjapiirroksista ja kenties jopa valokuvista löytyvät merkinnät ilmasuunnista parantaisivat tilannekuvan muodostamista. Tämä toive esitettiin varsinkin niiden henkilöiden osalta, jotka eivät olleet käyneet harjoituskohteessa.

6.3 Muutokset VIRVE-viestintään

Palautteiden perusteella voidaan todeta, että JOHTO 2010 harjoitusten mukaisesti toteutetut harjoitukset olivat erinomaisia viranomaisradioverkkoon liittyviä harjoituksia. Osallistujat joutuivat käyttämään suuronnettomuustilanteen mukaisia puheryhmiä ja toimimaan hieman toisin kuin päivittäisissä tilanteissa. Suuronnettomuustilanteen aikaisten puheryhmien käyttöönotto edellyttää mm. puheryhmäkansion vaihtoa ja ken-

ties päätelaitteen asetusten vaihtamista skannaustoimintojen suhteen. Näitä toimintoja ei jouduta tekemään päivittäin eikä edes kuukausittain.

Palautteen perusteella tapahtumaeditoreissa oli liian tarkkoja ohjeita oikeiden VIRVE-puheryhmien käytöstä. Ohjeita puheryhmistä ja niiden käytöstä toivottiin saatavan harjoituksen aikana suusanallisesti joko hätäkeskukselta tai pelastustoiminnan johtajalta. Hätäkeskus ei kuitenkaan kykene ohjamaan tai opastamaan eri viranomaisia heidän käytössään oleviin toiminta- ja johtamispuheryhmiin. Tällöin tehtävä jää pelastustoiminnan johtajalle ja asia pitää huomioida seuraavissa harjoituksissa.

Harjoituspalautteissa otettiin kantaa *IU PE KUTSU* – puheryhmän käyttöönotolle. Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen henkilöstö käytti ko. puheryhmää ensimmäistä kertaa JOHTO 2010 harjoituksissa. Puheryhmä on tarkoitettu käytettäväksi suuronnettomuustilanteeseen hälytettyjen resurssien organisointiin varsinkin niissä tilanteissa, joissa toimintaan osallistuu usean eri pelastuslaitoksen resursseja. Puheryhmän käytöstä on annettu määräys valtakunnallisessa pelastustoimen VIRVE-viestiohjeessa sekä pääkaupunkiseudun pelastuslaitosten johtamisen yleisohjeessa. Tästä syystä sen käyttö on perusteltu niin harjoituksissa, kuin oikeissa onnettomuustilanteissa.

Muutamissa palautteissa todettiin, että JOHTO 2010 harjoitusten viestiliikenne oli aivan liian rauhallista verrattuna todelliseen tilanteeseen. Tämä johtui siitä, ettei harjoitukseen osallistunut vapaaehtoisten palokuntien (VPK) edustajia. Lisäksi harjoituskohde tuottaisi todellisessa tilanteessa ongelmia VIRVE-viestintään, koska siellä on kova taustamelu ja sisätilapeitossa esiintyy katveja. Vapaapalokuntien käyttö tulee ajankohtaiseksi siinä vaiheessa, kun harjoitusmallia ja tapahtumaeditori on saatu kehitettyä ammattihenkilöstön toimesta toimivaksi. Ennen sitä heille ei kannata opettaa asioita, jotka kenties voivat tulla muuttumaan. Taustamelua harjoituksiin voidaan järjestää, mutta ei liene tarkoituksenmukaista pyrkiä vaikeuttamaan harjoitusta kaikilla todellisen tilanteen mukaisilla ongelmilla.

6.4 Muutokset harjoitusten yleisjärjestelyihin

Harjoitusten yleisjärjestelyihin liittyviä muutoksia toivottiin eniten harjoitusta edeltävien koulutustilaisuuksien keston ja sisältöön. Harjoituksissa oli tarkoitus testata tapahtumaeditorin toimivuutta nimenomaan olemattomalla tai korkeintaan lyhyketoisen alkukoulutustilaisuuden avulla. Harjoituspalautteet kuitenkin osoittivat, että

JOHTO 2010 harjoitusten mukaisesti toteutetut harjoitukset edellyttävät riittävää koulutusta harjoitusten yleisjärjestelyistä ja tapahtumaeditorin toiminnasta. Vasta sitten, kun harjoitusmalli on tullut tutuksi, harjoituksia voidaan toteuttaa ilman alkukoulutusta. Tämä edellyttää muutamaa harjoitukseen osallistumista.

Harjoitukseen varatun ajan todettiin olevan riittävä. Muutamat olisivat halunneet, että harjoituksia olisi jatkettu pidemmän aikaa. Harjoituksen johtaja kuitenkin lopetti harjoitukset, kun tilanne vaikutti siltä, ettei kaikilla osallistuneilla ollut toimintaa. Tällä haluttiin ehkäistä negatiivisia mielikuvia turhaan pitkitetyistä harjoituksista.

Alipäällystä eli paloiesimiestaso toivoi palautteessaan itselleen vaativampia rooleja. Tämä on huomioitava seuraavissa harjoituksissa, koska alipäällystä on koulutettu toimimaan operatiivisessa onnettomuustilanteessa päällystölle kuuluvissa tehtävissä. Myös todellisissa tilanteissa alipäällystää joudutaan käyttämään päällystätehtävissä, koska päällystön saanti onnettomuuspaikalle varsinkin virka-ajan ulkopuolella on rajoitettua. Alipäällystön sijoittaminen vaativimpiin rooleihin mahdollistaa miehistötason mukaan ottamisen harjoituksiin. He joutuvat oikeissa tilanteissa työskentelemään alipäällystätehtävissä varsinkin vuosilomien aikana ja suuronnettomuustilanteissa, kun alipäällystää siirretään päällystätehtäviin.

6.5 Muut huomiot

JOHTO 2010 harjoitusten mukaisesti järjestetyt harjoitukset eivät poista kohdetutustumisen tarvetta, vaan se jopa herättää mielenkiinnon päästä tutustumaan harjoituskohteeseen fyysisesti. Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen päällystö on vierailut aktiivisesti Loviisan voimalaitoksella, mutta harjoitukset herättivät myös alipäällystön mielenkiinnon. Kymenlaakson pelastuslaitoksen päällystö suunnittelee tutustumiskäyntejä voimalaitokseen, mutta harjoitukset herättivät myös heidän alipäällystössään halun päästä tutustumaan todelliseen kansalliseen riskikohteeseen. Tämä tieto oli yllättävää, sillä tapahtumaeditorin sisältämän koulutusmateriaalin ja muun tiedon luultiin vähentävän tai jopa poistavan kokonaan tarpeen kohdetutustumisille.

Harjoituksesta saadun palautteen perusteella voidaan todeta, että sen mukaisesti järjestetyt harjoitukset soveltuvat myös muiden toimialojen kuin pelastustoiminnan johtamisharjoitteluun. Varsinkin poliisin edustajat oli erittäin kiinnostuneita. He ilmoittivat ryhtyvänsä kehittämään harjoitusmallia heidän omiin tarpeisiinsa. Palautteissa todet-

tiin harjoitusmallin soveltuvan myös moniviranomaistilanteiden johtamisharjoitteluun. Tämä on merkittävä havainto, koska niitä tilanteita, joihin osallistuu useita eri viranomaisia, ei päästä harjoittelemaan riittävän usein. Tulevaisuudessa onkin mahdollista, että harjoitusmallin avulla voidaan harjoitella useamman eri viranomaisen keskinäistä johtamistoimintaa. Tuolloin tapahtumaeditori voidaan rakentaa kaikkien viranomaisten yhteisen kenttäjohtamisohjelmiston seuraavan sukupolven ympärille.

Lampikoski ja Emden (1999, 378) sanoin voidaan lopuksi todeta, että vaikka koko henkilöstö osallistuisi ideoitten keksimiseen ja strategioiden uudistamiseen niin organisaation ylin johto tekee kuitenkin lopulta kaikki tärkeät päätökset, joka ohjaavat organisaation tulevaisuutta.

LÄHTEET

Hätönen, H. 2000. Mistä liikkeelle? Kehitystarveanalyysi oppivan organisaation kehittämiseen. Palmenia. Helsinki.

Juuti, P., Vuorela A. 2006. Johtaminen ja työyhteisön hyvinvointi. Aavaranta-sarja nro 51. 3.painos. WS Bookwell Oy. Juva.

Lampikoski, K., Emden JB. 1999. Johda innovatiivisesti – hyödynnä luovat voimavarat. WSOY. Juva.

PeL 13.6.2003/468. Pelastuslaki.

Pelastussukellusohje. SM julkaisu 48/2007, 30.11.2009. Saatavissa:

[http://www.poliisi.fi/intermin/biblio.nsf/3B864E6BCF038FBFC22573AE002D6F8E/\\$file/482007.pdf](http://www.poliisi.fi/intermin/biblio.nsf/3B864E6BCF038FBFC22573AE002D6F8E/$file/482007.pdf) [viitattu 12.4.2010]

Pelastustoimen strategia 2015. SM julkaisu 5.3.2007. Saatavissa:

[http://www.intermin.fi/intermin/biblio.nsf/D690450D9B0F32A9C2257298002C2EA7/\\$file/132007.pdf](http://www.intermin.fi/intermin/biblio.nsf/D690450D9B0F32A9C2257298002C2EA7/$file/132007.pdf) [viitattu 12.4.2010]

Pelastustoiminnan johtamisen yleisohje. 24.5.2010. Helsingin-, Itä-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan- ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokset. Vain viranomaiskäyttöön. Ei julkaistu.

Pronto. 2010. Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilastojärjestelmä. Saatavissa:

<https://prontonet.fi/Pronto3/pronto3.htm> (vaatii henkilökohtaisen salasanan) [viitattu 8.1.2010]

Ruohotie, P. 2000. Oppimalla osaamiseen ja menestykseen. 4.painos. Oy Edita Ab. Helsinki.

Saukonoja, I. 1995. Yksikön ja ryhmän johtamisen perusteet. Pelastusopisto. Kuopio.

Saukonoja, I. 1999. Pelastustoiminnan johtaminen kriisi- ja suuronnettomuustilanteissa, luonnos. Pelastusopisto. Kuopio.

Sydänmaanlakka, P. 2002. Älykäs organisaatio. Tiedon, osaamisen ja suorituksen johtaminen. Talentum. Helsinki.

VaA 4.9.2003/787. Valtionneuvoston asetus pelastustoimesta.

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.

KUTSU JOHTAMISHARJOITUKSEEN

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos järjestää paloinsinööri Jorma Kuukan johdolla keväällä 2010 pelastustoiminnan johtamisharjoituksen. Harjoituksessa testataan uutta pelastustoiminnan johtamisharjoituksen toteuttamiseksi kehitettyä koulutus- ja harjoitusmallia. Harjoitus toteutetaan pääosin ns. karttaharjoituksena, jolloin harjoitusympäristönä toimivalle Loviisan voimalaitokselle ei siirry varsinaisia pelastustoiminnan yksiköitä. Harjoitukseen kutsutuilta pelastuslaitoksilta harjoitukseen osallistuvat työvuorossa olevat päivystävät palomestarit sekä palo esimiehet. Kukaan heistä toimii pääosin omilla asemapaikoillaan, ollen harjoituksen aikana normaalissa hälytysvalmiudessa. Oikea hälytystehtävä aiheuttaa kyseisen yksikön tai henkilön irtautumisen harjoituksesta. Harjoitukseen ei liity säteilyonnettomuutta tai sen uhkaa, vaan on ns. päivittäinen (tulipalo tai vaarallisten aineiden onnettomuus) tilanne, joka aiheuttaa suuronnettomuuden.

Harjoitukseen kutsutut organisaatiot:

- Itä-Uudenmaan pelastuslaitos
- Kymenlaakson pelastuslaitos
- Loviisan voimalaitos
- Itä- ja Keski-Uudenmaan hätäkeskus

Harjoituksen tavoitteet:

- Testata ja saada palautetta uuden koulutus- ja harjoitusmallin mukaisesti toteutetusta harjoituksesta
- Kouluttaa pelastuslaitosten henkilöstöä pelastustoiminnan johtamisen yleisohjeen (pääkaupunkiseudun pelastuslaitosten käytössä) mukaiseen toimintaan
- Harjoitella viranomaisradioverkon suuronnettomuustilanteen aikaisten puheryhmien käyttöä
- Kouluttaa ja perehdyttää osallistujat Loviisan voimalaitoksen erityisolosuhteisiin
- Harjoituttaa hätäkeskuksen henkilöstöä suuronnettomuustilanteen mukaisiin ja pelastustoiminnan edellyttämiin tukitoimiin

Harjoitusta varten Itä-Uudenmaan pelastuslaitos perustaa harjoituskohteeseen toiminta-alueen johtajien (TOJE) sekä tarvittaessa Porvoon pelastusasemalle pelastustoiminnan johtokeskuksen (PEL-JOKE). TOJEn tehtävänä on johtaa ja koordinoita onnettomuuskohteeseen hälytettyjä yksiköitä pelastustoiminnan johtamisen yleisohjeen mukaisesti. PEL-JOKEN tehtävä on avustaa ja tukea TOJEn toimintaa. Itä- ja Keski-Uudenmaan hätäkeskus tehtävänä on harjoitella normaaleja suuronnettomuustilanteeseen liittyviä tukitoimintoja. Kymenlaakson pelastuslaitoksen tehtävänä on osallistua harjoitukseen omilta asemapaikoiltaan.

Harjoitukseen osallistuvat organisaatiot osallistuvat harjoitukseen virkatyönään tai toimenkuvaansa kuuluvana tehtävänä, jolloin harjoituksesta ei aiheudu ylimääräisiä kustannuksia. Kukin organisaatio nimeää harjoituksen suunnittelutyöryhmään jäsenen / jäsenet. Työryhmä kokoontuu ensimmäisen kerran viikolla 49 kuluvaan vuotta ja sen jälkeen tarpeen mukaan.

Suunnittelutyöryhmän jäsenten tehtäviä:

- Harjoituksen nimeäminen
- Harjoituksen ajankohdan päättäminen
- Harjoitusohjeen laatiminen
- Harjoitusskenaarion laatiminen
- Oman organisaation harjoitustavoitteiden määrittämisen
- Lisäksi:
 - Ennen harjoitusta: oman organisaation henkilöiden kouluttaminen (mikäli tarvetta)
 - Harjoituksen aikana: oman organisaation tarvitsemat tukitoiminnot

Harjoituksen jälkeen osanottajat antavat harjoituspalautteen internetin välityksellä. Palautteesta saatujen ideoiden ja ajatusten avulla harjoitus- ja koulutusmallia kehitetään edelleen.

Pyydän, että vahvistatte organisaationne osallistumisen sekä ilmoitatte suunnittelutyöryhmään nimeämäanne henkilön nimen ja yhteystiedot allekirjoittaneelle viimeistään **5.11.2009** sähköpostitse osoitteeseen: jorma.kuikka@porvoo.fi

Yhteistyöterveisin ja lisätietoja:

Paloinsinööri
Jorma Kuikka
Isotalontie 6 A
04140 SIPOO
GSM 040 843 7570
Fax 020 1111 559
E-mail jorma.kuikka@porvoo.fi

Jakelu (sähköpostilla):

Pelastusjohtaja Vesa Parkko, Kymenlaakson pelastuslaitos
Suojelupäällikkö Olli Vanhanen Loviisan voimalaitos
Johtaja Vesa Seppä, Itä- ja Keski-Uudenmaan hätäkeskus

Tiedoksi (sähköpostilla):

Pelastusjohtaja Olavi Liljemark, Itä-Uudenmaan pelastuslaitos
Pelastuspäällikkö Peter Johansson, Itä-Uudenmaan pelastuslaitos
Pelastuspäällikkö Juha Tiitinen, Kymenlaakson pelastuslaitos
Suojeluinsinööri Kari Forsberg, Loviisan voimalaitos
Suojelumestari Petri Tonteri, Loviisan voimalaitos
Asiantuntija Pasi Vastamäki, Itä- ja Keski-Uudenmaan hätäkeskus

JOHTO 2010 – HARJOITUKSEN TARKKAILIJAT

Kutsumme organisaationne edustajat seuraamaan JOHTO 2010 harjoitusta 15.–18.2.2010. Kyseessä on Itä-Uudenmaan - ja Kymenlaakson pelastuslaitosten sekä Loviisan voimalaitoksen yhteisesti järjestämä pelastustoimen johtamisharjoitus, joka toteutetaan samansisältöisenä neljänä peräkkäisenä aamupäivänä noin klo 8.45 – 11.00 välillä.

Harjoituksessa testataan uutta harjoitusmallia, jossa harjoitukseen osallistuvien pelastusyksiköiden johtajat osallistuvat harjoitukseen Porvoosta ja Kotkasta käsin. Loviisan voimalaitokselle perustetaan harjoituksen ajaksi toiminta-alueen johtoelin (= TOJE, jolla tarkoitetaan onnettomuusalueelle perustettavaa johtopaikkaa) sekä pelikeskus.

Harjoituksessa harjoitellaan suuronnettomuustilanteessa tapahtuvaa pelastustoimen organisointumista, tilannekuvan siirtymistä eri johtamistasojen välillä ja viranomaisradioverkon liittyviä viestinnällisiä asioita. Lisäksi harjoituksessa perehdytetään varsinkin Kymenlaakson pelastuslaitoksen alipäällystä ja päällystä Loviisan voimalaitoksen erityisolosuhteisiin.

Harjoitusteknisistä syistä johtuen Loviisan voimalaitokselle voidaan ottaa tarkkailijaksi vain yksi henkilö / harjoituspäivä. Heidän tulee ilmoittaa nimensä ja henkilötunnuksensa viimeistään viikko ennen harjoituspäivää Loviisan voimalaitoksen edustajalle: petri.tonteri@fortum.com tai puh. 050 455 3637. Loviisan voimalaitokselle saapuvien tarkkailijoiden tulee saapua voimalaitoksen porttirakennukseen harjoituspäivänä klo 8.40 mennessä.

Harjoitusta voidaan seurata myös Porvoon pelastusasemalta (Ruiskumestarinkatu 2, Porvoo) käsin ja sinne voidaan ottaa useampia tarkkailijoita / organisaatio / harjoituspäivä. Heidän tulee ilmoittaa nimensä ja organisaationsa Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen edustajalle: peter.stenback@porvoo.fi tai puh. 0400 881 850. Myös Porvoon pelastusasemalle saapuvien tarkkailijoiden tulee saapua pelastusaseman luentosalin harjoituspäivänä klo 8.40 mennessä.

Kukin harjoitukseen osallistuva tarkkailija osallistuu harjoitukseen virkatyönään tai toimenkuvansa kuuluvana tehtävänä ja vastaa siten kaikilta osin omista osallistumiskustannuksistaan.

Yhteistyöterveisin

Jorma Kuikka
 Paloinsinööri / Harjoituksen johtaja
 Itä-Uudenmaan pelastuslaitos
 Puh. 040 843 7570
jorma.kuikka@porvoo.fi

PELASTUSTOIMEN JOHTAMISHARJOITUS (JOHTO 2010) 15.–18.2.2010

Itä-Uudenmaan - ja Kymenlaakson pelastuslaitokset järjestävät yhteistyössä Loviisan voimalaitoksen kanssa pelastustoiminnan johtamisharjoituksen (JOHTO 2010) 15.-18.2.2010. Harjoitus alkaa kunkin päivänä noin klo 9 ja päättyy noin klo11.

Harjoitus ei vaikuta harjoitukseen osallistuvien pelastuslaitosten päivittäiseen valmiuteen, sillä se toteutetaan ns. karttajarjoituksena. Harjoitukseen osallistuvat henkilöt ja yksiköt siirtyvät pääosin virtuaalisesti harjoituskohteeseen, jona toimii Loviisan voimalaitos. Fyysisesti kohteeseen perustetaan harjoitus-P3:n toimista toiminta-alueen johtoelm (TOJE).

Hätäkeskusten tehtävät:

- Itä- ja Keski-Uudenmaan hätäkeskus:
 - o Vastaa Loviisan voimalaitokselta saapuva hätäpuhe (112-linja)
 - o Hälyttää Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen alla mainitut resurssit suusanallisesti IU PE INFO – ryhmässä
 - o Tiedustella lisätietoja tapahtuneesta hätäilmoituksen tehneeltä henkilöltä
 - o Välittää lisätiedot harjoitus IUP3:lle IU PE INFO – ryhmässä
 - o Vastaa harjoitus IUP3:n antama lisäapupyyntö ja välittää se Kaakkois-Suomen hätäkeskukseen
- Kaakkois-Suomen hätäkeskus:
 - o Vastaa IKU-häkestä saapuva lisäavun hälytyspyyntö
 - o Hälyttää Kymenlaakson pelastuslaitoksen alla mainitut resurssit suusanallisesti Kot Pe ANTO ja Kvl Pe ANTO – ryhmässä
 - o Välittää tarvittaessa lisätietoja tapahtuneesta harjoitus Kotka P3:lle

Harjoitukseen virtuaalisesti hälytettävät yksiköt:

- Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: Harjoitus IUP3, IU11, IU21, IU31
- Kymenlaakson pelastuslaitos: Harjoitus Kotka P3, K11, H11,
Harjoitus Kouvola P3, KO11, KU11

Harjoituksessa tullaan käyttämään alla lueteltuja puheryhmiä seuraaviin tarkoituksiin:

<i>IU PE INFO</i>	Itä-Uudenmaan pelastusalueen Info-ryhmä. IKU-hätäkeskus suorittaa ko. ryhmässä IUPL:n yksiköiden suusanallisen hälyttämisen ja lisätietojen välittämisen
<i>Kot Pe ANTO</i> <i>Kvl Pe ANTO</i>	Kymenlaakson pelastusalueen Anto-ryhmiä. KASU-hätäkeskus suorittaa ko. ryhmässä KYMPEn yksiköiden suusanallisen hälyttämisen (ja lisätietojen välittämisen)
<i>LOVIISA</i>	Loviisan toimialueen johtamisryhmä. Käytetään matkalla oloaikana hälytettyjen resurssien väliseen liikennöintiin sekä lisätietojen tiedusteluun harjoituskohteesta
<i>IU PE KUTSU</i>	Itä-Uudenmaan pelastusalueen Kutsu-ryhmä. Käytetään saapuvien resurssien ilmoittautumis- ja organisoitiryhmänä suuronnettomuustilanteissa
<i>IU TOJE 1</i>	Toiminta-alueen johtoelimen ja kaistanjohtajien välinen ryhmä
<i>IU KAISTA 1 – 3</i>	Kaistoilla toimivien resurssien johtamiseen käytettävät ryhmät (kolme kappaletta)

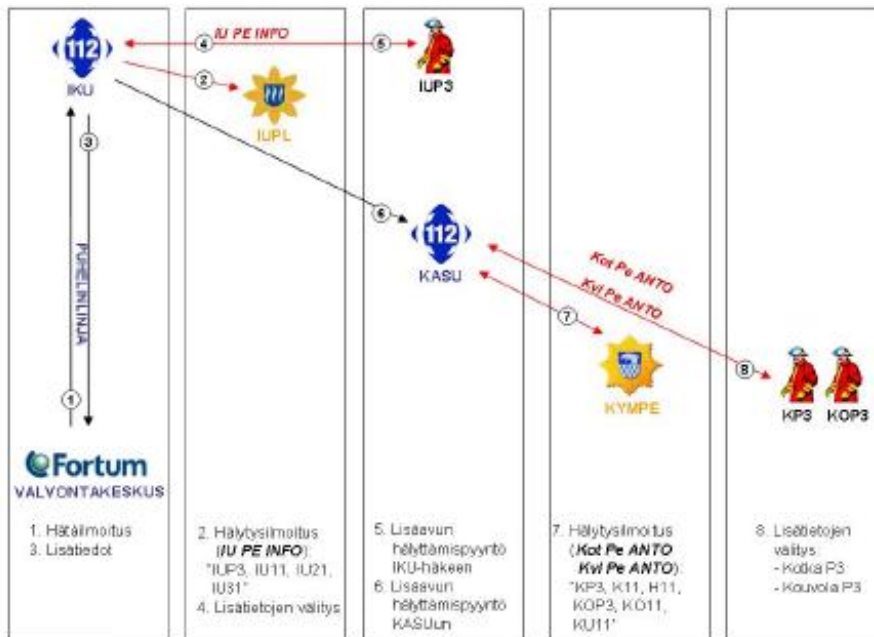
Harjoituksen alkamisesta ja päättämisestä ei tiedoteta hätäkeskuksia erikseen. Hätäkeskusten vastuhenkilöiden (jakelussa mainitut) tulee tiedottaa henkilöstöään harjoituksesta tarvittavin osin. Lisätietoja saa tarvittaessa allekirjoittaneelta.

Jorma Kuikka
Paloinsinööri / Harjoituksen johtaja
Itä-Uudenmaan pelastuslaitos
040-8437570
jorma.kuikka@porvoo.fi

Liitteet	Alkutietojen ja hälytysten kulku, JOHTO 2010 Tietojen kulku harjoituskohteesta, JOHTO 2010
Jakelu	Pasi Vastamäki, Itä- ja Keski-Uudenmaan hätäkeskus Osmo Malmi, Kaakkois-Suomen hätäkeskus Juha Talka, Kaakkois-Suomen hätäkeskus
Tiedoksi	Vesa Leinonen, Kymenlaakson pelastuslaitos Petri Tonteri, Fortum Loviisan voimalaitos

ALKUTIETOJEN JA HÄLYTYSTEN KULKU JOHTO 2010

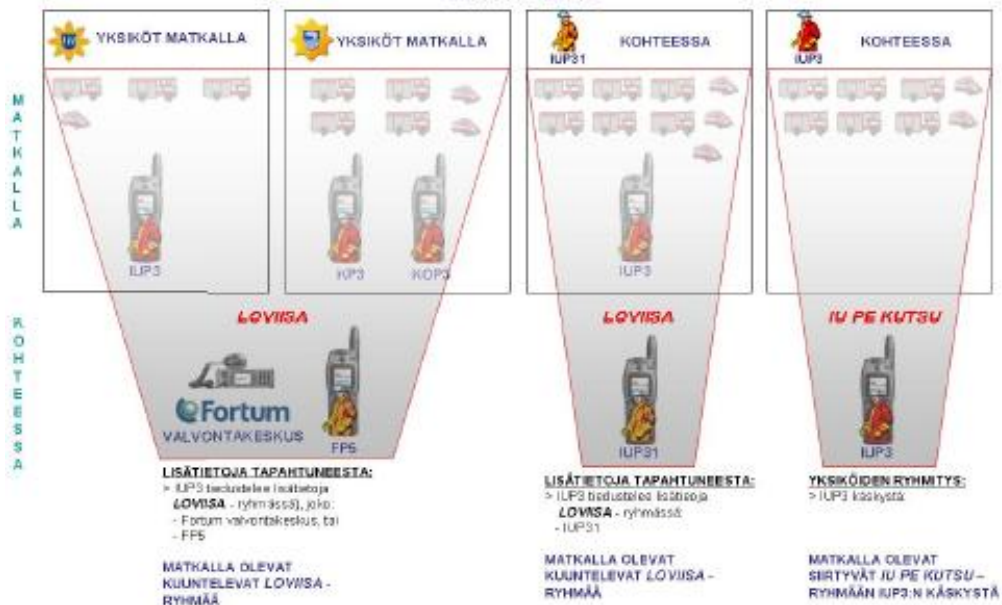

Aikaa häätöilmoituksesta (noin):

TIETOJEN KULKU HARJOITUSKOHTEESTA JOHTO 2010

Aikaa hätäilmoituksesta (noin):

PELASTUSTOIMINNAN JOHTAMISHARJOITUS JOHTO 2010

KYSELYLOMAKE HARJOITUKSEEN OSALLISTUNEILLE HENKILÖILLE

1. MITÄ JOHTO 2010 HARJOITUKSESSA OLI MIELESTÄSI HYVÄÄ?

2. MITÄ JOHTO 2010 HARJOITUKSESSA OLI MIELESTÄSI HUONOA?

3. MITÄ HARJOITUSTA TULISI MIELESTÄSI MUUTTAA TAI KEHITTÄÄ, JOTTA SE SOVELTUISI PAREMMIN PELASTUSTOIMINNAN JOHTAMISHARJOITTELUUN?

4. MAINITSE VÄHINTÄÄN KOLME UUTTA ASIAA, JOTKA OPIT JOHTO 2010 HARJOITUKSESTA

1.

2.

3.

4.

5.

5. MILLAINEN MIELIKUVA SINULLE JÄI JOHTO 2010 HARJOITUKSESTA?

6. MITÄ MUUTA HALUAISIT TUODA ESILLE JOHTO 2010 HARJOITUKSESTA?

HARJOITUKSEN SUUNNITTELUYÖRYHMÄ KIITTÄÄ PALAUTTEESTASI!